

Programové prohlášení vlády

Praha, srpen 2002

1. Úvod

Vláda České republiky předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a veřejnosti své programové prohlášení. Věříme, že hlasování Poslanecké sněmovny o důvěře koaliční vládě složené z České strany sociálně demokratické, Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové a Unie svobody – Demokratické unie bude vycházet z věcné diskuse nad předkládaným textem a že tato diskuse dále pomůže přesněji pojmenovat problémy, před kterými naše společnost stojí, i nalézat cesty, které přispějí k jejich překonání. Vláda považuje rovněž za svou povinnost vytvořit prostor pro širokou a účinnou komunikaci nejen se zastupitelským sborem, ale i s veřejností o vývoji naší země v následujících čtyřech letech.

2. Cíle a priority

Vláda vedena snahou o realizaci zásad evropského sociálního modelu, založeného na sociálně a ekologicky orientovaném tržním hospodářství, považuje za svůj cíl přispět k tomu, aby se naše společnost stala společností vzdělání, spoluúčasti a solidarity a aby v tomto smyslu mohla být považována za moderní společnost jedenadvacátého století. Vláda si je vědoma toho, že tohoto cíle nelze dosáhnout bez aktivní součinnosti všech občanů České republiky, a je si vědoma i omezení vládní politiky vyplývajících, ze svobodné individuální činnosti těchto občanů. Vláda bude usilovat o rozvíjení státu, který respektuje principy demokracie a lidských práv, svobodné odbory a zaměstnavatelskou reprezentaci, zaměstnaneckou účast na kontrole řízení podniků, který podporuje rozvoj občanské společnosti, rozvoj podmínek podnikání a sociální ochranu na principech solidarity a subsidiarity, ochranu vlastnictví a vytváří rovné příležitosti a důstojné životní podmínky pro všechny. Své úsilí musíme podřídit i skutečnosti demografického stárnutí populace a nezbytnosti se na ně systémově připravit.

Proces integrace evropských národů do společenství, které tvoří nejen společný hospodářský prostor s poctivou soutěží a optimálním využíváním lidských i materiálních zdrojů, ale především prostor společného sdílení myšlenky duchovního, kulturního a lidského rozvoje, představuje pro naši zemi výjimečnou šanci účastnit se na tomto unikátní evropském díle. Vláda je rozhodnuta vynaložit veškeré úsilí pro úspěšné dokončení přístupových jednání s Evropskou unií a sjednání maximálně výhodných podmínek pro vstup České republiky do Evropské unie. Příprava na vstup bude klást velké nároky na komunikaci s veřejností, a to i s ohledem na to, že vláda považuje za nezbytné vytvořit legislativní podmínky pro rozhodování o přistoupení naší země k Evropské unii v referendu. Vynaložíme veškeré úsilí k tomu, abychom přesvědčili občany naší země, že je ve svrchovaném zájmu nás všech stát se členy Evropské unie při jejím nejbližším rozšíření.

Vláda si je vědoma jistého rozčarování občanů z některých negativních jevů polistopadového vývoje, spojených zejména s netransparentní privatizací rozsáhlého národního majetku, tunelováním podniků, s krachy bank, kampeliček a dalších institucí společného investování. Je proto rozhodnuta důsledně hájit prostor pro orgány činné v trestním řízení, od kterých očekává nestranné a současně nesmlouvavé vyšetření všech případů závažné hospodářské a finanční kriminality. Za zvlášť alarmující jev považuje ztrátu zájmu občanů o věci veřejné, který se mimo jiné projevil v dosud nejnižší účasti občanů na posledních volbách do

Poslanecké sněmovny. Spoluúčast občanů na správě věcí veřejných pak vláda pokládá za způsob využití lidského potenciálu, jeho odblokování oproti podmínkám odcizené, v podstatě pasivní společnosti. Spoluúčast chápe nejen jako motivační a inspirační faktor, přispívající ke zvyšování produktivity práce rozšířením počtu nositelů inovací, ale i jako základnu pro sebevědomí občanů, projevující se jejich participací na řízení politických celků a uplatnění principu subsidiarity.

Vláda považuje za jednu z významných priorit dokončení reformy veřejné správy, kterou chápe jako službu občanům, směřující k dalšímu rozvoji občanské společnosti. Mezi průřezové úkoly bude patřit zajištění vyváženého rozvoje krajů i obcí při významném uplatnění samosprávných prvků, vymezení minimální úrovně veřejných služeb a podmínek jejich dostupnosti pro občany, ale i doladění racionálního rozdělení kompetencí mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy.

Konečně společnost solidarity je uplatněním principu sociální soudržnosti, vyhýbáním se zbytečným konfliktům při jednostranné polarizaci zájmových skupin. Vláda se hlásí k zásadě solidarity mladších se staršími, zdravých s nemocnými a bohatších s chudšími. Vláda chce rozvíjet myšlenku trvalého a mnohostranného sociálního dialogu a jako jeden z partnerů se chce tohoto dialogu aktivně účastnit.

Vláda si v nastávajícím čtyřletém funkčním období stanovuje následující priority :

- vstup České republiky do Evropské unie při vyjednání optimálních podmínek pro Českou republiku;
- zajištění bezpečnosti občanů a ochranu jejich životů, zdraví, práv a majetku;
- rozvíjení sociálního státu na základě sociálně tržního a ekologicky orientovaného hospodářství a při udržení sociální soudržnosti a sociálního smíru;
- rozvoj podmínek pro svobodné podnikání, udržení hospodářského rozvoje, růstu hrubého domácího produktu a rovnoměrného rozvoje krajů a obcí;
- intenzivní boj proti všem formám korupce a závažné hospodářské kriminality;
- všestrannou podporu vzdělání, vědy a kultury;
- rozvíjení demokratického právního státu a samosprávných prvků;
- postupné ozdravení veřejných financí;
- trvale udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí;
- vyváženou zahraniční politiku státu a zapojení do boje proti mezinárodnímu terorismu;
- posílení účasti občanů na rozhodování;
- všestrannou podporu rodiny a mladých manželství.

V následujících kapitolách vláda uvádí jak dílčí cíle a záměry, vycházející z těchto priorit, tak konkrétní opatření, potřebná k jejich naplnění. Je si vědoma jejich náročnosti a také faktu, že jejich naplňování je naprosto zásadním způsobem podmíněno efektivní tvorbou finančních zdrojů, jakož i příznivým vývojem vnějších ekonomických a mezinárodněpolitických podmínek. Uvedené priority však považuje za natolik prospěšné a žádoucí pro naši zemi, že o jejich naplnění bude energicky usilovat.

3. Demokratický právní stát

3.1. Rozvíjení demokracie a právního státu

Rozvíjení demokratického právního státu, založeného na hodnotách, kterými jsou svoboda, rovnost, spravedlnost, demokracie, tolerance k odlišnostem a především solidarita se slabšími, ohroženými a bezbrannými, je prvořadou prioritou úsilí vlády. Demokratický právní stát vnímá tato vláda jako stát, který svým právním řádem a jeho skutečnou uplatnitelností poskytuje všem občanům i právnickým osobám rovný přístup k právům a svobodám, zaručeným Listinou základních práv a svobod a ratifikovanými úmluvami o lidských právech. Cestu ke skutečně emancipované společnosti spatřuje v pojmání státu, bezvýjimečně vázaného zákony a sloužícího občanům, kterým poskytuje jistotu svobodného rozhodování o jejich přítomnosti i budoucnosti. Vláda bude usilovat o vytvoření právního prostředí, které omezí nejrůznější diskriminace a vylučování větších skupin občanů z civilizačního prostředí. Cílem vlády je humanizace společenských vztahů a změny, které povedou k prohlubování sociálního rozměru transformace i demokracie jako záruky svobodného sebeurčení občanů.

Vláda je rozhodnuta pokračovat v zásadních krocích směřujících k:

-zakotvení principu obecného referenda do ústavního pořádku tak, aby o zásadních otázkách vnitřní a zahraniční politiky státu mohli rozhodovat občané přímo, včetně rozhodnutí o přistoupení České republiky k Evropské unii;

-široké diskusi o ústavním pořádku, která vyústí ve změnu Ústavy, umožňující přímou volbu prezidenta republiky, omezující imunitu poslanců a senátorů, zpřesňující vzájemné kompetence ústavních orgánů a rozšiřující kontrolní působnost Nejvyššího kontrolního úřadu i na oblast hospodaření územních samosprávných celků se státními prostředky;

-dokončení transformace právního řádu, spočívající zejména v předložení nových kodexů úpadkového práva, občanského zákoníku, obchodního zákoníku, zákoníku práce a trestního zákoníku, jakož i v celkové inventarizaci právního řádu, směřující ke zvýšení jeho přehlednosti;

-přípravě nové právní úpravy vztahů mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, mezi výrobcí a spotřebiteli a mezi majiteli domů a nájemníky, zabezpečující jejich vyvážené řešení.

3.2. Lidská práva

Za svůj cíl považuje vláda zajištění rovného přístupu ke všem právům, zaručeným Listinou základních práv a svobod a ratifikovanými úmluvami o lidských právech. Je rozhodnuta důsledně analyzovat konkrétní doporučení mezinárodních kontrolních orgánů smluv o lidských právech a naplňovat je při realizaci své politiky s cílem dále zlepšovat úroveň ochrany lidských práv na vnitrostátní úrovni a současně pokračovat v konstruktivním dialogu

s těmito mezinárodními kontrolními orgány. Dále vláda vytvoří vnitrostátní mechanismy k realizaci rozhodnutí všech kontrolních orgánů smluv o lidských právech v individuálních případech. Vláda rovněž navrhne právní úpravu pro naplnění rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

V demokratickém právním státě se do popředí ochrany lidských práv zákonitě dostává postavení osob, oslabených ze samé povahy věci – např. dětí, seniorů, zdravotně postižených, osob, trpících duševní poruchou. Vláda bude věnovat pozornost zejména situaci v ústavních zařízeních.

K zajištění rovného přístupu k právu, a tedy efektivnější ochrany lidských práv, předloží vláda návrh ke zdokonalení právní úpravy bezplatné právní pomoci.

Jedním z hlavních cílů v politice vlády, týkajících se lidských práv, bude další zdokonalování právního řádu tak, aby obsahoval nejen zákaz diskriminací všeho druhu, ale poskytoval i efektivní prostředky k vynucení jeho dodržování. V souladu s usnesením předchozí vlády a se závazkem k implementaci příslušné směrnice Evropských společenství dojde k potřebným změnám právního řádu.

Za nedílnou součást ochrany základních lidských práv považuje vláda ochranu práv národnostních menšin. Pozornost bude věnovat zejména podpoře kulturních aktivit, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání v jazycích národnostních menšin, zajištění účasti na řešení věcí, které se jich týkají, včetně užívání menšinových jazyků, podpoře účasti na vysílání veřejnoprávních médií a interkulturní výchově ve společnosti. Vláda se zaměří rovněž na vytvoření podmínek pro ratifikaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.

Zvláštní úsilí bude vláda věnovat integraci Romů a snaze čelit pokusům o sociální vylučování romských komunit z občanské společnosti. Bude pokračovat v dosavadních opatřeních, vyplývajících z přijaté koncepce romské integrace: podporovat specifické programy v oblasti vzdělávání, jako je rozšiřování sítě asistentů a přípravných ročníků či podpora romských studentů, a v oblasti sociálních věcí dále rozvíjet program terénní sociální práce. Koncepce romské integrace bude rozpracována i pro další oblasti, jako je přístup k výdělečné činnosti a bydlení. Dosavadní opatření budou doplněna o mechanismy, ovlivňující politiku samospráv vůči romským komunitám, které umožní koordinovanou podporu projektů v oblasti sociální politiky a budou motivovat samosprávy k aktivnímu přístupu a konstruktivním řešením. Vláda bude podporovat vytváření komunitních center a na ně navazujících sociálních programů, umožňujících řešení bytové a zaměstnanecké situace Romů, s využitím zkušeností členských zemí Evropské unie. Bude zachována síť poradců na vybraných místech, pověřených státní správou, a dotvořena síť krajských romských koordinátorů. Vláda bude dávat přednost prevenci a nejrůznějším sociálním a kulturním programům určeným nejen Romům, ale i jiným etnickým skupinám obyvatelstva. Rozhodně a důsledně bude vystupovat proti xenofobii, kulturní a sociální netoleranci a jakýmkoli rasistickým projevům. Bude dbát na to, aby státní orgány postupovaly důsledně v represii vůči pachatelům rasově motivovaných trestných činů.

3.3. Soudnictví a vězeňství

Vláda dokončí proces reformy soudnictví, včetně zřízení Nejvyššího správního soudu a specializovaných správních senátů u soudů krajských tak, aby došlo k posílení právních jistot občanů a právnických osob a zrealizování jejich možností dovolat se v reálném čase svých práv,

nároků a svobod. Pokud jde o systémové postavení soudní moci, vláda projedná v návaznosti na nález Ústavního soudu zástupci všech parlamentních politických stran možné varianty řešení, které získají dostatečnou podporu v zákonodárném sboru, neboť způsob řešení si patrně vyžádá i změnu Ústavy. Vláda provede zásadní analýzu činnosti obchodních rejstříků a v závislosti na zjištěných skutečnostech učiní kroky, vedoucí k urychlenému odstranění kritických míst systému, včetně možných korupčních rizik. Vláda připraví právní úpravu, která zajistí urychlení zápisů do obchodního rejstříku; v I. stupni nebude tato agenda vykonávána soudy a podmínky zápisu do obchodního rejstříku budou zjednodušeny. V oblasti trestního soudnictví je nezbytným předpokladem úspěšného pokračování reformy kvalitní technické zázemí soudů. Vláda učiní vše pro ratifikaci Římského statutu Mezinárodního trestního soudu; je si přitom vědoma, že tento krok nebude možný bez změny ústavního pořádku v oblasti imunity ústavních činitelů a zákazu vydávání českých občanů k trestnímu stíhání do ciziny. Za tím účelem je připravena vést se všemi parlamentními politickými stranami otevřený dialog. Vláda dokončí legislativní proces, zahájený v předchozím období, týkající se speciální právní úpravy odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže. Vláda hodlá posílit administrativní zázemí soudů, včetně zavedení funkce asistentů soudců.

V zájmu zajištění bezpečnosti občanů před pachateli trestných činů bude zhodnocena struktura věznic a vězeňského personálu a vytvořen systém vzdělávání, hodnocení a s ním spojeného kariérního růstu. V souvislosti s rozšiřováním organizované závažné trestné činnosti a jejímu průniku na naše území ze zahraničí dojde k vnitřní proměně vězeňské populace směrem k nebezpečným skupinám narušených pachatelů závažných trestných činů a organizovaného zločinu, a vláda proto připraví vězeňství na efektivnější způsoby jejich střežení a kontroly chování.

3.4. Státní zastupitelství

Nové úkoly státního zastupitelství, vyplývající zejména z rozsáhlých změn pravidel trestního řízení, je nutno podpořit urychleným doplněním komunikačních systémů, informačních technologií a kancelářské techniky tak, aby byl zajištěn nepřetržitý operativní přístup k informacím a jejich výměně mezi všemi orgány činnými v trestním řízení a dalšími státními orgány a institucemi a aby postup státního zastupitelství byl v souladu se zákonem rychlý a účinný. Pozornost bude soustředěna na přípravu, výchovu a další vzdělávání s cílem postupně dosáhnout doplnění potřebného počtu státních zástupců.

Vláda dobuduje zvláštní útvary státních zastupitelství pro postih finanční a hospodářské kriminality, prohloubí jejich vnitřní specializaci a zaměří se v dalším období též na účinný postih organizovaného zločinu, korupce, terorismu, sexuálního, zejména komerčního zneužívání dětí, obchodu s lidmi a všech projevů národnostní a rasové intolerance a extremismu. Státní zastupitelství zintenzivní naplňování již uzavřených dohod a dalších forem mezinárodní spolupráce a posílí koordinaci konkrétních postupů při odhalování a vyšetřování nebezpečných forem trestné činnosti přesahující hranice jednotlivých států.

3.5. Veřejná správa

Vláda dokončí reformu územní veřejné správy a zahájí modernizaci ústřední státní správy. Cílem je zefektivnění, racionalizace a zvýšení horizontální koordinace činnosti veřejné správy za širšího využití moderních technologií (elektronické veřejné správy), manažerských metod řízení s důrazem na dosažení celkového zvýšení kvality výkonu veřejné správy jako služby

pro občany. Vláda se dále soustředí na implementaci služebního zákona a zákona o úřednících územních samosprávných celků.

V rámci dokončení reformy územní veřejné správy je výzvou územní optimalizace výkonu státní správy i vytvoření příznivého právního a ekonomického prostředí pro rozvoj malých obcí.

Celostátní rozvojové koncepce se budou připravovat a realizovat prostřednictvím partnerství mezi ústřední úrovní státní správy a krajskými a místními samosprávami a občanskou společností.

Proběhne revize správních agend se záměrem snížit administrativní zatížení občanů a zjednodušit správní postupy. Vláda prohloubí analýzy ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů závažných společenských rozhodnutí na základě principů Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a využije aktivní roli kontroly v systému řízení tak, aby působila jako zpětná vazba řízení, zejména systematickým vyhledáváním rizik, včetně korupčního prostředí, spojených se zajišťováním jednotlivých činností státní správy a přijímáním adekvátních opatření k odstraňování zjištěných nedostatků.

Vláda připraví nový správní řád jako univerzální procesní normu pro oblast veřejné správy a dokončí novou koncepci správního trestání, která posílí efektivitu správně trestní odpovědnosti.

Vláda připraví a předloží návrh stavebního zákona, který účinně zajistí činnosti veřejné správy ve věcech územního rozvoje, územního plánování a stavebního řízení a současně výrazně zjednoduší stavební řízení.

4. Hospodářská politika

4.1. Hospodářská politika

V hospodářské politice vláda naváže na úspěšné výsledky předchozího funkčního období. Pro příští roky si stanoví dva hlavní strategické cíle – úspěšný vstup české ekonomiky do Evropské unie a zrychlení ekonomického růstu – a řadu dílčích cílů.

Vláda považuje za prioritní v čase zbývajícím do vstupu do Evropské unie co nejvíce posilovat konkurenceschopnost našich firem, přispívat k růstu výkonnosti celé ekonomiky a ke zvládnutí důsledků procesů globalizace.

Zvyšování konkurenceschopnosti výrobců považujeme i za výchozí podmínku pro udržení dosaženého tempa ekonomického růstu po celé příští volební období. Rychlejší růst české ekonomiky než v zemích Evropské unie vytvoří také nejlepší podmínky pro rychlé sblížení ekonomiky a podnikatelského prostředí se zeměmi Evropské unie. Snahou vlády bude udržet stabilní makroekonomické prostředí, které může stimulovat hospodářský růst, umožňující snižování výkonnostního rozdílu ve vztahu k vyspělým hospodářským zemím, a zvyšovat životní úroveň obyvatelstva.

Vládní hospodářská politika bude velmi citlivě reflektovat charakter současné etapy procesu ekonomické transformace a bude usilovat především o udržení makroekonomické rovnováhy, zlepšení podmínek pro podnikání, o zvýšení adaptability nabídkové strany ekonomiky a

konkurenceschopnosti výrobců tak, aby ekonomika jako celek byla výkonnější a dokázala se lépe vyrovnat se změnami v globální ekonomice a ve vývoji vnitřní a vnější poptávky.

Vláda vyhodnotí postup realizace dosud přijatých koncepcí rozvoje a připraví jejich aktualizaci na podmínky nadcházející etapy transformace ekonomiky. Těžištěm průmyslové politiky bude zkvalitňování investičního a podnikatelského prostředí, podpora malého a středního podnikání a také výraznější pokrok v restrukturalizaci velkých firem se státní účastí. Vláda bude dále podporovat procesy revitalizace firem, neboť je považuje za důležitý nástroj, jak udržet zaměstnanost a ekonomickou aktivitu v některých regionech. V této souvislosti chce daleko aktivněji využívat možností České konsolidační agentury. Vláda také bude důrazněji vykonávat a hájit vlastnická práva státu.

Fiskální politika bude orientována na podporu růstových priorit hospodářské politiky vlády, které povedou k překonání stávajících strukturálních nedostatků hospodářství České republiky především ve vztahu k členským zemím Evropské unie, a to při udržení únosné míry deficitu veřejných financí.

Vláda bude dále rozvíjet dialog se sociálními partnery s cílem udržovat a posilovat sociální smír. Pokládá za důležité intenzivněji spolupracovat v úsilí o zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky se zájmovými svazy – Svazem průmyslu a dopravy České republiky, Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Hospodářskou komorou České republiky, Agrární komorou a dalšími organizacemi.

V hospodářské politice vlády bude kladen vyšší důraz na racionální využívání omezených prostředků státního rozpočtu. Proto bude vláda prostředky určené na rozvoj ekonomiky využívat především pro podporu rozvojových programů tak, aby se dosažený efekt rychleji odrazil v růstu ekonomiky a tím i v růstu kvality životních podmínek občanů země. Vláda bude důsledně dbát na efektivnost vynakládání těchto prostředků. Posoudí činnost institucí a agentur, jejichž aktivity jsou zaměřeny na podporu investic, podnikání a exportu, jak skutečně přispívají k dosažení cílů státní hospodářské politiky.

Vláda bude usilovat o prohloubení spolupráce s Českou národní bankou tak, aby docházelo k soustavné koordinaci fiskální a měnové politiky a aby se tyto politiky vzájemně doplňovaly a podporovaly. Vláda rovněž ve spolupráci s Českou národní bankou připraví strategii připojení k Evropské měnové unii.

Vláda podnikne rozhodné kroky k tomu, aby zachovala korektní soutěžní prostředí na všech trzích a přijme energická opatření v případech, kdy dochází ke zjevnému porušování pravidel hospodářské soutěže a zneužívání dominantního postavení na trhu zejména ve vztahu k malému a střednímu podnikání a ke spotřebitelům.

4.2. Veřejné finance

Vláda považuje konsolidaci veřejných financí za nezbytnou podmínku pro zajištění udržitelného hospodářského růstu a pro vstup do Evropské unie. Strategickým cílem vlády je proto dosažení takového stavu veřejných financí, který bude v souladu s budoucím členstvím České republiky v Evropské unii a umožní následné plnění kritérií pro připojení k Evropské měnové unii a účast v ní včetně zavedení Eura.

Vláda zahájí širokou diskusi o reformě veřejných financí tak, aby saldo veřejných rozpočtů v roce 2006 nepřekročilo hodnotu v rozmezí 4,9 – 5,4 % hrubého domácího produktu a mělo tendenci k poklesu v dalších letech.

Reforma veřejných financí bude promítnuta i do základních programových dokumentů předkládaných Evropské unii, tj. Předvstupního hospodářského programu a posléze po přijetí České republiky do Evropské unie do konvergenčních programů.

Reforma veřejných financí bude založena především na následujících zásadách: Do konce roku 2002 vláda připraví a schválí střednědobý rozpočtový výhledna čtyřleté období tak, aby se počínaje rokem 2005 podíl schodku státního rozpočtu na hrubém domácím produktu snižoval. Výhled zároveň stanoví závazné limity výdajů kapitol státního rozpočtu, včetně resortně příslušných státních fondů na celé funkční období této vlády. Tyto limity budou respektovány při přípravě a realizaci strategických dokumentů, týkajících se vývoje jednotlivých resortů. Vláda tak uplatní tolik potřebný princip víceletého rozpočtování jako závazný postup přípravy rozpočtu. S ohledem na cíle dlouhodobé stabilizace veřejných rozpočtů při současném zachování kvality veřejných služeb a udržení sociální soudržnosti bude kladen důraz na programově orientovanou strukturu kapitol státního rozpočtu.

Významnou součástí reformy veřejných financí bude daňová politika. Vláda po celé čtyřleté období nebude zvyšovat celkové daňové zatížení a bude stabilizovat daňovou kvótu na úrovni roku 2000 včetně realizace opatření proti jejímu možnému autonomnímu poklesu. Vláda bezodkladně zahájí přípravu fiskálně neutrální ekologické daňové reformy.

Vláda sníží sazbu daně z příjmů právnických osob a dokončí harmonizaci daňové soustavy s požadavky Evropské unie. To se bude týkat hlavně nepřímých daní. U daně z přidané hodnoty se bude jednat o přesun vybraného zboží a služeb do základní sazby v souladu s příslušnou směrnicí Evropských společenství, snížení obratu pro povinnou registraci osob podléhajících dani a doplnění systému, upravujícího vnitřní obchod mezi členskými státy. U spotřebních daní vláda navrhne novou právní úpravu, která bude obsahovat zejména zavedení režimu podmíněného osvobození od daně.

S ohledem na potřebu ozdravení veřejných financí budou daňové změny prováděny souběžně s opatřeními na výdajové straně veřejných rozpočtů; přitom vláda přistoupí k nezbytné racionalizaci mandatorních výdajů. Při rozpracování otázek zdanění bude vláda vycházet z konceptu "složené daňové kvóty" – daně včetně povinných příspěvků – pojistného sociálního a zdravotního. Úvahy o změnách sazeb, podmínek dopadů na daňové zatížení jak právnických, tak fyzických osob proto budou posuzovány komplexně nejen z hlediska fiskálního a motivační funkce daní, ale i z hlediska zdrojů potřebných pro naplnění výdajové strany systémů sociálního a zdravotního pojištění. V oblasti podpory rodin vláda navrhne změny daňového systému zvýhodňující rodiny s dětmi.

V návaznosti na dokončení reformy veřejné správy vláda dokončí přenos výdajových kompetencí na kraje a obce. Vláda připraví návrh legislativních změn tak, aby nejpozději od 1. ledna 2004 došlo ke zvýšení podílu krajů na rozpočtovém určení daní tak, aby kraje mohly úsporným a efektivním způsobem plnit zákonem svěřené funkce. Vzhledem k nutnosti dosažení stabilního rozdělení výdajových kompetencí mezi stát, kraje a obce vláda připraví reformu daně z nemovitostí a místních poplatků s cílem posílit pravomoci samospráv při stanovení výše daně s přihlédnutím k místním podmínkám. Zároveň však bude nezbytné

přijmout i taková legislativní opatření, jež vytvoří podmínky pro regulaci zadlužování obcí a krajů při respektování jejich rozpočtové autonomie.

Vláda si je vědoma toho, že reforma veřejných financí je procesem, který musí respektovat zejména nedělitelnost a komplexnost veřejných rozpočtů. Plnění těchto úkolů předpokládá rozvinutí hlavních funkcí státní pokladny, včetně zabezpečení plynulého přísunu informací o průběhu a výsledcích hospodaření všech segmentů veřejných financí. Vláda se bude zabývat analýzou užití omezených prostředků státního rozpočtu. Bude dbát na hospodárné využívání rozpočtových prostředků a přijme v tomto smyslu řadu opatření, která budou směřována například na vytvoření jednotného systému společného nákupu nezbytných prostředků pro fungování orgánů státní správy, na podporu zejména rozvojových programů a na participování vnitřních rozpočtových zdrojů společně s prostředky Evropské unie.

Vláda bude usilovat o to, aby finanční aktiva, soustředěná v České konsolidační agentuře, byla zhodnocována s maximální a komplexní mírou výtěžnosti. Pokud jde o Fond národního majetku, bude vláda usilovat o to, aby poté, až splní svou roli dočasná privatizační agentura státu, byla jeho existence ukončena zákonem.

K vyšší účinnosti státního dozoru nad finančním trhem vláda připraví opatření, která odstraní duplicity dnes se překrývajícími činnostmi, prováděnými v každém z úseků finančního trhu tak, aby bylo maximálně využito synergických efektů.

Za jeden z důležitých úkolů považuje vláda pokračování v procesu modernizace daňové a celní správy. Jde především o dokončení reorganizace daňové a celní správy v souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii. Dále půjde též o zvýšení komfortu pro daňové subjekty. Cílem je zvyšování efektivnosti výběru daní a cel a dosažení stavu, kdy daňová a celní správa bude ve všech parametrech odpovídat standardům členských států Evropské unie. Bude posílena spolupráce daňové a celní správy s orgány, vybírajícími povinné pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Správa spotřebních daní se převede z daňové správy na celní správu.

Vláda se zaměří na boj s daňovými a celními úniky a na hospodářskou kriminalitu, která je s nimi spojena. Ve sféře maloobchodního prodeje navrhne opatření, směřující proti krácení tržeb, a v této souvislosti zváží například zavedení registračních pokladen, registrovaných účtenek. Pro zvýšení postihu závažné majetkové trestné činnosti a závažné daňové nekázně vláda navrhne vhodnou podobu zákona o majetkových přiznáních a prokazování původu příjmů. Vláda se bude též snažit přijmout veškerá možná opatření proti praní špinavých peněz, včetně omezení hotovostních plateb.

Vláda navrhne takové úpravy rozpočtových pravidel, které budou podporovat věcně účelné a ekonomicky efektivní využívání zdrojů veřejných rozpočtů.

Vláda bude usilovat o co nejvyšší využití všech veřejných zdrojů včetně zdrojů z Evropské unie. Vláda se zasadí o to, aby při jednáních o vstupu České republiky do Evropské unie byly sjednány maximálně příznivé podmínky, které umožní co nejrychlejší stírání rozdílů hospodářské úrovně mezi členskými státy Evropské unie a Českou republikou, jakož i vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými regiony České republiky.

4.3. Průmyslová politika

Vládní průmyslová politika bude orientována především na vytváření prostředí příznivého pro podnikání, na podporu investic, na dokončování restrukturalizace průmyslu a na jeho další případnou privatizaci.

Vláda bude pokračovat v podpoře zvyšování konkurenceschopnosti tuzemských výrobců vytvářením podmínek pro posilování jejich ekonomické stability a zvyšování technické a technologické úrovně výroby a vyráběných produktů. Významná část veřejné podpory bude směřovat na strukturální projekty ve zpracovatelském průmyslu, které budou splňovat podmínky pro spolufinancování ze strukturálních fondů Evropské unie.

V návaznosti na pozitivní zkušenosti z předchozích let bude vláda dále rozvíjet existující systém podpory investování s větším důrazem na podporu produkce s vyšší přidanou hodnotou, na rozvoj vývojových technologických center a center strategických služeb, ale i na zajištění návratnosti poskytnutých podpor. Přitom se zaměří na výraznější orientaci těchto investic k produkci výrobků pro konečnou spotřebu a investičních statků, k efektivní stabilizaci zaměstnanosti, k růstu kvalifikace pracovních sil a k posilování exportní výkonnosti. Snahou vlády bude ve větší míře než doposud podpořit rozvoj řetězců českých dodavatelských firem pro velké investory v České republice. Při podpoře budování průmyslových zón se vláda zaměří na lokality většího nadregionálního významu, a to především v strukturálně postižených oblastech.

Vláda připraví zdokonalení systému podpory malého a středního podnikání tak, aby odpovídal významu tohoto sektoru v ekonomikách zemí Evropské unie a jeho pozici při tvorbě nových pracovních míst a při rozvoji ekonomické aktivity v regionech. V této souvislosti vláda posílí úlohu Českomoravské záruční a rozvojové banky a bude usilovat o zlepšení dostupnosti finančních zdrojů z bankovního sektoru zejména pro malé a střední firmy.

Vláda v dialogu s odbornými kruhy a širokou veřejností bude aktualizovat dlouhodobou energetickou koncepci. V návaznosti na ni bude vypracován další postup v oblasti regulace elektroenergetiky a její privatizace. Vláda bude pokračovat v realizaci přijatého Programu restrukturalizace českého ocelářského průmyslu, s cílem vytvořit rovnocenné podmínky pro všechny hutní společnosti a využití jejich silných stránek.

Zvláštní pozornost bude vláda věnovat zdokonalení systému ochrany spotřebitele v souladu s evropskými normami. Prioritním úkolem v dané oblasti bude ochrana českého vnitřního trhu před dovozem nebezpečných výrobků a před nelegálními dovozy a ochrana ekonomických zájmů spotřebitelů.

Důležitou prioritou vlády je podpora průmyslového výzkumu a vývoje a zvyšování jakosti. Cílem této podpory budou nové produkty s vyšší přidanou hodnotou a jakostí, užití špičkových technologií, konstrukčních materiálů a moderních pracovních a technologických postupů.

4.4. Vnější ekonomické vztahy

Vláda bude usilovat o zajištění lepších podmínek přístupu českých výrobků na zahraniční trhy svým jednáním jak na dvoustranné, tak i mnohostranné úrovni. Soustředí se na hlubší a aktivnější zapojení do mnohostranného obchodního systému Světové obchodní organizace, zejména v rámci mnohostranných obchodních jednání o realizaci Rozvojového programu

Světové obchodní organizace. V oprávněných případech bude za podmínek stanovených mezinárodními obchodními pravidly zajišťovat též ochranu domácích výrobních odvětví uplatněním mimořádných obchodně politických opatření.

Vláda připraví novou koncepci podpory českého exportu, spočívající v prohloubení účinnosti existujících nástrojů proexportní politiky a v koordinaci činnosti všech věcně příslušných resortů a institucí. V souladu se všemi mezinárodně přijatými obchodními pravidly stanoví vláda své teritoriální zahraničně obchodní priority a bude posilovat ekonomicko-obchodní aspekty činnosti českých zastupitelských úřadů v zahraničí.

Vládní proexportní politika se bude rovněž opírat o činnost Exportní garanční a pojišťovací společnosti a České exportní banky, směřující k podpoře exportu nejen velkých průmyslových subjektů, ale stále více také k podpoře menších a středních podniků. Bude podporovat zejména zvýšení vývozu investičních celků za výhodných podmínek dlouhodobých úvěrů se státní podporou dle pravidel Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj.

Vláda bude nadále podporovat možnosti dalšího rozvoje českého obranného průmyslu, které vycházejí z členství České republiky v NATO. V tomto směru bude uplatňovat při svých nákupech vojenského materiálu v zahraničí politiku tzv. „offsetů“ se zaměřením na podporu přímých zahraničních investic, exportu a podporu české ekonomiky.

4.5. Doprava a spoje

Vláda podpoří další rozvoj dopravní infrastruktury z veřejných i soukromých zdrojů s využitím fondů Evropské unie. Zaměří se na modernizaci železničních koridorů a výstavbu nových úseků dálnic a rychlostních komunikací zejména ve vazbě na transevropské dopravní sítě. Podpoří přestavbu velkých železničních uzlů a rozvoj dopravně logistických center v návaznosti na hospodářské zóny.

Vláda připraví novou dopravní politiku, vycházející ze současných potřeb státu a evropských zkušeností. Bude usilovat o minimalizaci negativních vlivů dopravy na životní prostředí a zdraví obyvatel. V rámci tohoto cíle bude všestranně podporovat veřejnou osobní a kombinovanou nákladní dopravu. Podnikne kroky i k rozvoji vnitrozemské říční dopravy. Podpoří zavádění moderních technologií, včetně inteligentních dopravních a logistických systémů.

Vláda podpoří programy ke zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dopravy s cílem snížit dopravní nehodovost na úroveň vyspělých evropských států.

Vláda dokončí transformaci Českých drah a vytvoří podmínky pro vznik prosperujícího a konkurenceschopného subjektu. Vláda bude i nadále podporovat sociální program nezbytný pro jeho další restrukturalizaci.

Vláda bude spolu s krajskými samosprávami hledat možnosti efektivního využití regionálních drážních komplexů a ve spolupráci s kraji bude podporovat zlepšení dopravní obslužnosti a rozšíření systémů integrované regionální osobní dopravy.

Vláda bude usilovat o prosazení rovnocenného postavení českých dopravců na evropském přepravním trhu.

Vláda bude podporovat výstavbu nového terminálu na letišti Praha-Ruzyně a zajistí přípravu českých mezinárodních letišť na aplikaci Schengenských dohod.

Pro zlepšení dopravní obslužnosti podnikne vláda účinné kroky ke zkvalitnění plnění závazku veřejné služby v silniční i železniční dopravě. Ve spolupráci s krajskými samosprávami zabezpečí zlepšení přístupu občanů k veřejné dopravě z hlediska jejího rozsahu a kvality.

Vláda vypracuje koncepci konvergence spojů a informatiky v souladu s trendy ve vyspělých zemích světa, včetně implementace nové směrnice Evropských společenství o elektronických telekomunikacích. Připraví návrh novely zákona o telekomunikacích, která umožní zpřístupnění místních vedení i alternativním operátorům a vytvoří odpovídající právní prostředí pro zemské digitální vysílání.

Vláda považuje za nezbytné pomocí legislativních i nelegislativních aktivit dotvořit podmínky pro rozvoj efektivního konkurenčního prostředí na telekomunikačním trhu.

V oblasti poštovních služeb bude vláda usilovat o dodržení kvality a zachování územní dostupnosti poštovních služeb.

4.6. Informační společnost

Vláda se hlásí k myšlence podpory a rozvoje informační společnosti jako důležitého nástroje pro rozvoj vzdělanosti, ekonomiky a služeb veřejné správy. Vláda si uvědomuje, že informační systém veřejné správy je základním nástrojem pro snížení nákladů výkonu veřejné správy, řízení a správu znalostí a zvýšení komfortu vztahu občan – stát. Získání informační gramotnosti se může stát i pro handicapovanou skupinu spoluobčanů – rizikovou na trhu práce – prostředkem k rekvalifikaci, k nové kompetenci a kvalitě života. Informační technologie budou dalším nástrojem ke zvýšení zaměstnanosti v oblastech s vysokou nezaměstnaností, a to podporou možnosti práce a vzdělávání na dálku. Vláda bude podporovat zavádění informačních technologií do běžného života občanů a veřejné správy. Při realizaci těchto cílů bude vláda vycházet z principů a postupů obsažených ve Státní informační politice, kterou bude vláda pravidelně aktualizovat, a z dokumentů Evropské unie, zejména pak obsažených v iniciativě „e-Europe“.

Vláda chápe problematiku podpory a zavádění informačních technologií do veřejné správy jako průřezový, nadresortní úkol. Vláda navrhne spojení současného Úřadu pro veřejné informační systémy a příslušného úseku spojů Ministerstva dopravy a spojů a v tomto smyslu neprodleně předloží Poslanecké sněmovně návrh změny kompetenčního zákona. Při budování informačních systémů veřejné správy pak bude vláda vycházet z programového financování a řízení výstavby informačních systémů. Cílem vlády je vytvoření podmínek pro postupné propojení většiny registrů prostřednictvím referenčního rozhraní, kde přístup k datům a jejich výměna probíhá na základě určených pravidel a odpovědností. Vláda považuje za nezbytné rovněž zpřesnit právní úpravu informační společnosti, zejména v oblasti telekomunikačního trhu, přístupu k informacím, ochraně osobních dat a využívání elektronických dokumentů a identifikátorů ve veřejné správě i obchodním styku.

Vláda bude pokračovat v naplňování cílů stanovených Státní informační politikou ve vzdělávání. Bude podporovat rovný a svobodný přístup občanů k informacím a bude podporovat celoplošné vybavení veřejných knihoven informačními a komunikačními technologiemi a zřízení kontaktních míst informačního systému veřejné správy. Cílem vlády

je zamezit vzniku nových sociálních bariér, a proto zváží využití nástrojů, které napomohou k větší dostupnosti informačních technologií a připojení na internet.

4.7. Zemědělství a rozvoj venkova

Vláda bude stabilizovat a optimalizovat rozměr a ekonomickou pozici zemědělství tak, aby ve venkovském prostoru bylo schopno plnit nejen funkce produkční, ale i environmentální a sociální. Strukturálními změnami venkovských oblastí bude tlumit negativní vlivy útlumu zemědělské výroby na zaměstnanost a osídlení venkova. Prostřednictvím „Programu obnovy venkova“ podpoří harmonický rozvoj venkovských oblastí, včetně krajových a lokálních specifik.

Systémem podpor vláda umožní spravedlivou soutěž českých zemědělců v evropském konkurenčním prostředí. Vláda v komplexu vstupních opatření bude prosazovat rovnoprávné postavení českého zemědělství v rámci zemědělství Evropské unie a bude obhajovat produkční kvóty pro jednotlivé komodity navržené v pozičním dokumentu a rovný přístup v přiznání přímých plateb a zdrojů na rozvoj venkova.

V souladu se společnou zemědělskou politikou Evropské unie bude vláda podporovat

- posílení konkurenceschopnosti zejména v produkčních oblastech;
- mimoprodukční a environmentální funkce zemědělství zejména v marginálních oblastech;
- ekologické zemědělství jako formu nového způsobu využití krajiny;
- potravinářský a zpracovatelský průmysl s cílem zajistit maximální bezpečnost potravin pro spotřebitele;
- agrární export.

Vláda bude nadále podporovat zemědělské prvovýrobce při sdružování do odbytových družstev a organizací, které jim pomohou vytvořit rovnoprávné postavení na trhu.

Vláda dokončí restituční a transformační procesy v zemědělství, obnoví a postupně stabilizuje vlastnické vztahy v zemědělství, urychlí realizaci pozemkových úprav a proces prodeje státní půdy. Převod zemědělské půdy na hospodařící české subjekty bude probíhat za přijatelných podmínek s možností dlouhodobých splátek a ručení zemědělskou půdou. K realizaci tohoto cíle vytvoří „pozemkovou banku“ nebo podobnou instituci k podpoře vzniku trhu s půdou.

Vláda bude usilovat o udržení multifunkčního zemědělství na celé ploše zemědělské půdy, při výrazné podpoře údržby krajiny a kvality životního prostředí a podpoře ekologicky únosné produkce.

Vláda bude pokračovat ve vodohospodářské politice zvyšující kvalitu povrchových a podzemních vod a jejich účelné využití a zabezpečení ochrany území před záplavami a vodní erozí, včetně podpory další výstavby vodohospodářské infrastruktury.

Lesy jsou národním bohatstvím; lesní hospodářství bude vláda orientovat na trvalý rozvoj jejich produkčních a mimoprodukčních funkcí a zlepšování zdravotního stavu lesů.

5. Regionální rozvoj a bydlení

5.1. Regionální rozvoj

S ohledem na zajištění vyváženého územního rozvoje státu bude vláda aktualizovat vymezení regionů se soustředěnou podporou státu a vypracuje státní programy regionálního rozvoje pro strukturálně postižené regiony Moravskoslezsko a Severozápad a další hospodářsky slabé a strukturálně postižené oblasti na území České republiky, případně jiná území, jejichž podpora ze strany státu bude žádoucí.

Cílem regionálních programů bude především snižování vysoké míry nezaměstnanosti, podpora restrukturalizace průmyslu, diferencovaná regionální podpora malého a středního podnikání, odstraňování starých ekologických zátěží a nastartování nových ekonomických aktivit v těchto regionech. Bude posílena podpora vytváření nových pracovních příležitostí v oblasti výroby a služeb, podpora budování infrastruktury pro podnikání v hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionech. Pozornost bude dále věnována bývalým vojenským újezdům.

Vláda počítá s postupným vyčleněním částky 20 mld. Kč z privatizačních výnosů v období následujících pěti let pro revitalizaci Moravskoslezského kraje.

Realizací Programu obnovy venkova bude podpořen harmonický rozvoj venkovských oblastí, včetně krajových a lokálních specifik. Dále je nutno pomoci regionům, obcím, sdružením obcí, místním skupinám obyvatel a podnikatelům připravit se na využívání strukturálních fondů a iniciativ Společenství a Fondu soudržnosti se zřetelem na plné začlenění České republiky do Evropské unie. Z tohoto důvodu bude jednou z hlavních priorit zabezpečení realizace předvstupních fondů Evropské unie (Phare, ISPA a SAPARD) včetně zajištění prostředků pro kofinancování.

5.2. Bydlení

Vláda bude věnovat pozornost všem aspektům bydlení, přičemž základním cílem bytové politiky bude vytvoření takové situace, aby si každá domácnost mohla najít a udržet finančně dostupné bydlení v odpovídající kvalitě.

Vláda vycházejíc z potřeby sociální únosnosti i ekonomických podmínek společnosti, připraví a předloží návrh zákona o nájemném z bytu, který stanoví regulační pravidla místně obvyklého nájemného a pravidla úhrady služeb spojených s bydlením. Vláda předloží návrhy, směřující ke snížení počtu nevyužívaných bytů. Vláda připraví novou úpravu příspěvku na bydlení, zajišťující přiměřenou ochranu občanů ve všech formách bydlení.

Vláda vytvoří podmínky k výstavbě nájemních bytů pro nízkopříjmové skupiny obyvatel formou nového programu, účinně zacíleného na sociálně nejpotřebnější skupiny občanů. Součástí trvale a efektivně podporované bytové nájemní výstavby budou též byty pro všechny osoby znevýhodněné v přístupu k bydlení nejen příjmově, ale i pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, osoby se sníženou soběstačností nebo pro osoby vyžadující péči z důvodu svého znevýhodněného sociálního postavení.

Vláda připraví právní úpravu daňových úlev na pořízení prvního vlastního bydlení s cílem zvýšení dostupnosti vlastnického bydlení zejména mladých domácností. Přímá a ekonomicky

účinná podpora hypoték a stavebního spoření bude i nadále jedním z nástrojů podpory vlastnického bydlení.

Vláda připraví změnu právního a ekonomického postavení Státního fondu rozvoje bydlení s využitím moderních a efektivnějších úvěrových nástrojů a jeho doplňování ze splacených půjček. Jako jeden z nových nástrojů na podporu výstavby nájemních bytů bude připraven i program, kterým bude realizován vstup soukromých investorů do této oblasti.

Vláda připraví návrh změn právní úpravy vymezující práva a povinnosti účastníků nájemního vztahu a ochranu jejich práv se zřetelem na jejich vyváženost a vymahatelnost. Vláda navrhne rozšířit legislativní základ pro rozvoj výstavby nájemních bytů neziskovými právníckými osobami a družstvy.

Vláda bude podporovat budování infrastruktury pro bytovou výstavbu a bydlení na venkově programem, respektujícím ekologickou udržitelnost nové bytové výstavby. Vláda zahrne do systému podpor hledisko energetické úspornosti nové výstavby a zvýšení motivace k dosahování energetických úspor v existujícím bytovém fondu a bude rovněž pokračovat ve zlepšování stavu bytového fondu.

Vláda předpokládá ponechání nižších sazeb daně z přidané hodnoty na stavební práce, související s bydlením, i pro přechodné období po vstupu České republiky do Evropské unie.

5.3. Cestovní ruch

Vláda bude podporovat zvýšení účinnosti propagace České republiky jako významné destinace cestovního ruchu, a to především v závislosti na aktivitách spojených se vstupem České republiky do Evropské unie. Vláda bude dále rozvíjet Koncepci státní politiky cestovního ruchu včetně Státního programu podpory cestovního ruchu. Bude podporovat zvyšování kvality služeb cestovního ruchu, standardizaci a statistické sledování v souladu s vývojem v Evropské unii.

5.4. Životní prostředí

Základním cílem vlády v oblasti ochrany životního prostředí je zlepšit kvalitu života občanů, zajistit šetrné hospodaření s přírodními zdroji a energiemi, uchovat a obnovit ekologickou stabilitu a druhovou rozmanitost, rozhodovat s respektem k přírodě a krajině a převzít část globální odpovědnosti za stav životního prostředí naší planety. Politiku udržitelného rozvoje bude vláda prosazovat jako celek.

Ekologická politika se neobejde bez podpory a účasti občanů. Vláda se zasadí o ratifikaci Aarhuské úmluvy o účasti veřejnosti na rozhodování ve věcech životního prostředí. Vytvoří elektronický informační systém o životním prostředí, který bude běžně přístupný každému občanovi. Vláda vytvoří podmínky pro zvýšení účasti nestátních neziskových organizací v praktické péči o chráněná území a přírodně významné pozemky. Dojde k rozšíření značení potravin o některé dosud neuváděné údaje, například používání pesticidů, způsob chovu a pěstování.

V oblasti ochrany přírody vláda připraví novelu zákona o ochraně přírody a krajiny, zahrnující požadavky evropské soustavy chráněných území sítě NATURA 2000, včetně odpovídajícího zajištění finančních prostředků pro vlastníky pečující o dotčené pozemky. Pro

národně významná chráněná území a soustavu NATURA 2000 zajistí jednotnou a místně vykonávanou speciální státní správu v ochraně přírody a krajiny. Vláda navrhne zákonnou úpravu pro národní parky s vyloučením možnosti jejich plošného zmenšení. Tato úprava nepřipustí převod chráněných krajinných oblastí a správ národních parků na kraje. Vláda bude naplňovat a aktualizovat stávající Státní program ochrany přírody a krajiny. Doplní soustavu chráněných území zejména o Chráněné krajinné oblasti Novohradské hory, Český les a Střední Poohří. Vláda nepřipustí převod lesů ve správě státního podniku Lesy České republiky na kraje a zachová vlastnictví lesů v majetku státu.

Vláda zpřehlední svou dotační politiku ochrany životního prostředí a bude podporovat rozvoj perspektivních ekologických technologií. Připraví novou „Strategii ochrany klimatického systému Země v České republice“, jejímž cílem bude dále snižovat emise skleníkových plynů. Vláda předloží zákon na podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie.

Vláda předloží novelizaci zákona o Fondu národního majetku, na jejímž základě bude převedena částka 15 mld. Kč do Státního fondu životního prostředí, kde budou tyto prostředky využity na revitalizaci oblastí, narušených těžbou hnědého uhlí v Ústeckém a Karlovarském kraji. Vláda bude důsledně vyžadovat od orgánů veřejné správy a státních institucí plnění programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a stanoví konkrétní časový harmonogram jeho realizace.

6. Soudržnost společnosti

Za klíčový faktor ekonomického a sociálního rozvoje země považuje vláda rozvoj lidských zdrojů ve směru dosažení maximální sociální soudržnosti. Za tímto účelem vláda přijme a bude naplňovat národní strategii rozvoje lidských zdrojů založenou na aktivní sociální a rodinné politice, vzdělávání, péči o zdraví, rozvoji kultury, vědy a výzkumu. Bude vytvářet prostředí pro systémovou podporu rozvoje lidských zdrojů na národní úrovni i v krajích a stimulovat rozvoj podmínek pro celoživotní vzdělávání všech skupin obyvatelstva.

6.1. Sociální politika

Sociální politiku chápe vláda především jako dlouhodobou sociální investici do lidí a tím i do sociálního a ekonomického rozvoje společnosti. Jejím prostřednictvím hodlá garantovat základní lidská a občanská práva a aktivizovat občany i instituce.

Nejdůležitějším úkolem vlády bude dobudování sociálních systémů České republiky při plném respektování společně dohodnutých cílů a metod modernizace systémů sociální ochrany v členských zemích Evropské unie. Klíčem proevropské sociální politiky vlády bude boj proti nezaměstnanosti, chudobě a sociálnímu vyloučení, zdravá příjmová politika a dosažení evropských standardů v oblasti pracovněprávní ochrany zaměstnanců a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

6.1.1. Sociální dialog, kolektivní vyjednávání

Rozvoj sociálního dialogu vláda považuje za důležitý nástroj pro udržování sociálního smíru a uplatňování demokratických principů na trhu práce. Vláda proto bude podporovat další rozvoj institucí, struktur a procedur, které přispívají k rozvoji sociálního dialogu, zejména Rady hospodářské a sociální dohody, kolektivního vyjednávání na nadnárodní, národní, odvětvové, regionální i podnikové úrovni a bude podporovat prohloubení a rozvoj sociálního dialogu a

kolektivního vyjednávání v sektoru veřejné správy a služeb a posílí rozšiřování kolektivních smluv vyššího stupně.

Vláda bude prosazovat aktivní účast České republiky na činnosti Mezinárodní organizace práce; bude usilovat o vytvoření podmínek pro ratifikaci a v návaznosti na to navrhne k ratifikaci vybrané úmluvy Mezinárodní organizace práce. Předloží rovněž k ratifikaci Dodatečný protokol k Evropské sociální chartě, zakládající systém kolektivních stížností a Revidovanou Evropskou sociální chartu z roku 1996.

Vláda nepodpoří omezování odborových práv v právních předpisech. Bude dbát o to, aby nedocházelo k jejich porušování zejména na podnikové úrovni, bude usilovat o lepší vynutitelnost a vymahatelnost práva, včetně kolektivních smluv, prostřednictvím inspekce práce a soudů, bude vytvářet podmínky, včetně daňových úlev a zvýhodnění, pro činnost reprezentací zaměstnanců i zaměstnavatelů a pro jejich zastoupení v orgánech nově vznikajících veřejnoprávních, popř. neziskových organizací v sociální oblasti.

6.1.2. Zaměstnanost, pracovněprávní vztahy a bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Strategickým cílem vlády je dosažení plné efektivní zaměstnanosti. Prioritním záměrem aktivní politiky zaměstnanosti vlády bude především co nejintenzivnější snižování nezaměstnanosti s orientací na regiony severní, střední a jižní Moravy a severozápadních Čech. Vláda bude podporovat projekty, jejichž realizace bude znamenat výraznou tvorbu nových pracovních míst přednostně v ohrožených regionech a další rozvoj drobného a středního podnikání. Bude působit na to, aby lidé měli motivaci hledat a udržet si práci.

K naplnění těchto záměrů vláda předloží návrh nového zákona o zaměstnanosti, v němž budou mj. prostředky politiky zaměstnanosti přiblíženy systémům používaným v členských státech Evropské unie. Vláda bude každoročně aktualizovat Národní akční plán zaměstnanosti.

Vláda bude podporovat zaměstnanost osob obtížně se uplatňujících na trhu práce a prosazovat rovnost žen a mužů v zaměstnání. Vláda připraví návrh nového zákoníku práce, který bude obecnou úpravou pracovněprávních vztahů, zachová dosaženou pracovněprávní ochranu závislé práce a zajistí ji i pro atypické formy práce a práci osob samostatně výdělečně činných v závislém postavení; rozšíří prostor pro smluvní ujednání v kolektivních smlouvách, včetně veřejných služeb, popřípadě v pracovních smlouvách nad rámec zákonné úpravy při zachování dosavadní úrovně ochrany zaměstnanců.

Vláda bude usilovat o efektivnější a rychlejší vynutitelnost a vymahatelnost pracovního práva, včetně závazků vyplývajících z kolektivních smluv. Za tím účelem připraví návrh zákona o inspekci práce, na jehož základě bude vytvořen nový systém nezávislého, komplexnějšího a efektivnějšího státního dozoru nad dodržováním pracovněprávních předpisů, připraví návrh nového průběžně financovaného veřejnoprávního systému úrazového pojištění, který bude výrazně motivovat zaměstnavatele i zaměstnance k vytváření podmínek pro bezpečnou práci, a návrh zákona o službách v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, kterým zejména upraví činnost pracovně lékařské služby ve smyslu příslušné úmluvy Mezinárodní organizace práce.

6.1.3. Příjmová politika a odměňování

Základní prioritou vlády v oblasti příjmové politiky je dosažení stavu, kdy se na ekonomickém růstu budou rovnoměrněji a sociálně spravedlivěji podílet všechny skupiny obyvatelstva. Vláda bude hospodářskou politikou vytvářet podmínky pro růst produktivity práce a reálných mezd tak, aby se postupně snižoval rozdíl v úrovni odměňování mezi Českou republikou a Evropskou unií. Bude soustavně věnovat pozornost výtěžkovým relacím mezi nepodnikatelskou a podnikatelskou sférou s cílem postupně zlepšovat situaci zaměstnanců v nepodnikatelské sféře. Vláda vytvoří podmínky pro zavedení šestnáctitřídního systému platových tarifů. Po dohodě se sociálními partnery zabezpečí přijetí mechanismu vyjednávání o platech ve veřejné správě a službách.

Vláda bude usilovat o posílení motivační funkce minimální mzdy tak, aby se její relace k průměrné mzdě a k životnímu minimu jednotlivce významně přiblížila relacím dosahovaným ve státech Evropské unie.

Nedílnou součástí příjmové politiky vlády bude zajišťování a prosazování práva na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty. Vláda bude důrazně vystupovat proti jakýmkoli projevům diskriminace v odměňování, zejména proti neodůvodněným rozdílům ve výtěžcích žen a mužů a zahraničních a domácích pracovníků.

6.1.4. Sociální zabezpečení

Spolehlivě fungující solidární sociální zabezpečení považuje vláda za klíčový faktor zdravého rozvoje společnosti, za základ jistoty občanů. Bude proto usilovat o přijímání konsensuálních reformních opatření v jednotlivých oblastech, jejichž smyslem bude zajištění dlouhodobé funkčnosti těchto systémů při zachování úrovně odpovídající mezinárodním závazkům České republiky a při zajištění finanční stability a udržitelnosti jednotlivých systémů sociálního zabezpečení.

Prvořadou pozornost bude vláda věnovat modernizaci důchodového systému, která vedle změn v dávkové oblasti zajistí také potřebný rozvoj nositele sociálního pojištění. Vláda v oblasti důchodového pojištění připraví zákonnou úpravu další etapy reformy důchodového pojištění, jejímž předpokladem bude oddělení prostředků důchodového a nemocenského pojištění od státního rozpočtu a jejich svěřením do správy veřejnoprávní sociální pojišťovny, spravované za účasti pojištěnců a zaměstnavatelů, která bude vytvořena transformací České správy sociálního zabezpečení. K vytvoření rezervních fondů sociální pojišťovny bude použita část prostředků z privatizace majetku České republiky.

Základem systému bude i nadále všeobecné, jednotné, průběžně financované důchodové pojištění garantované státem, v němž budou prováděny změny, směřující k zajištění jeho dlouhodobé stability, přičemž bude zvýrazněna závislost výše důchodu na zaplaceném pojistném; na finanční vyváženosti systému se budou více než dosud podílet i osoby samostatně výdělečně činné. Vláda zabezpečí růst reálné úrovně vyplácených důchodů.

Vláda podpoří rozvoj soukromých kapitálových forem dobrovolného připojištění tak, aby se stalo plně funkční součástí důchodového systému; přitom zabezpečí oddělení majetku účastníků od majetku společností, spravujících tyto prostředky. Vláda předloží návrh na zavedení zaměstnaneckého penzijního připojištění s účastí zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců na jeho řízení a s neziskovou formou jeho organizace a upraví pravidla pro poskytování příspěvků zaměstnavatelů ve prospěch různých forem doplňkových důchodových systémů.

Vláda připraví nový zákon o nemocenském pojištění, který bude obsahovat mimo jiné i mechanismy, zabraňující zneužívání tohoto systému.

Vláda ve snaze čelit sociálnímu vyloučení a chudobě některých občanů připraví nový systém sociální pomoci, který zajistí kvalitní a potřebám jednotlivců přizpůsobenou sociální péči; zajistí též odborné posouzení výše a věcné náplně životního minima. Ve spolupráci s orgány samosprávy, se sociálními partnery a dalšími subjekty občanské společnosti připraví Národní akční plán boje s chudobou a sociálním vyloučením. Vláda vytvoří podmínky pro posílení efektivní sítě sociálních služeb v závislosti na vývoji potřeb péče a pro rovnoprávné uplatnění neziskového sektoru v sociálních službách. Vláda navrhne systém ucelené rehabilitace osob se zdravotním postižením.

6.2. Rodinná politika

Vláda připraví koncepci rodinné politiky a její realizaci zajistí prostřednictvím „Národního programu podpory rodin s dětmi“, zpracovaným na základě široké odborné a společenské diskuse. Zasadí se o zlepšení slučitelnosti profesních a rodičovských povinností tak, aby rodiče neztráceli v době rodičovské dovolené kontakt se svým povoláním a přitom se mohli věnovat i výchově dětí.

Vláda považuje za krajně nezbytné přispět k překonání kritického stavu demografického vývoje obyvatelstva, který ohrožuje budoucnost naší společnosti. Vláda pokládá za svůj naléhavý úkol přijmout opatření, která povedou k vytvoření podmínek pro lepší fungování a stabilitu rodiny a manželství a která podpoří rodiny s dětmi.

Vláda ve vazbě na vývoj veřejných rozpočtů rozvine vyvážený systém podpory rodin s dětmi. Přídavek na dítě vláda navrhne jako příspěvek společnosti na výživu a výchovu dětí, který má náležet všem dětem bez rozdílu, ve stejné výši a diferencovaný pouze podle věku dítěte s tím, že jeho součástí bude jednorázový školní příspěvek zvyšující se podle stupně školního vzdělání. Rodičovský příspěvek má podle názoru vlády představovat nejméně jednu třetinu průměrných pracovních příjmů zaměstnanců ve věku 25 – 35 let, přičemž by měla být rozšířena možnost částečné výdělečné činnosti při jeho pobírání.

Vláda počítá s fondovým zabezpečením dlouhodobých potřeb rodin s dětmi v různých fázích života, například novomanželské půjčky, rodinné spoření, svěřenecký fond, a navrhne změny daňového systému zvýhodňující rodiny s dětmi, například společné zdanění manželů, možnost opce mezi přídavky na děti a daňovými odpočty na děti. Vláda rovněž připraví zákon o zákazu dětské práce a o ochraně dětí při práci, pokud dětská práce bude ve výjimečných případech připuštěna.

6.3. Vzdělávání

Vláda považuje vzdělávací oblast za svou prioritu a bude usilovat o zvýšení kvality vzdělávání tak, aby Česká republika v této oblasti důstojně obstála v mezinárodním srovnání. Vláda se hlásí ke koncepčním materiálům, které pro oblast vzdělávání přijala vláda v předchozím období, a považuje je za výchozí pro realizaci vzdělávací politiky.

Vláda dokončí reformu školství s cílem vytvořit prostupnou a ucelenou vzdělávací soustavu, orientovanou na celoživotní vzdělávání. Modernizaci vzdělávání bude výrazněji orientovat na rozvoj klíčových dovedností a schopností, na zkvalitnění informační i občanské gramotnosti a

na posílení výuky cizích jazyků. Vláda proto připraví zákon o vzdělávání. Páteří strukturálních a obsahových změn se stanou: princip celoživotního učení, rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé stupně a obory vzdělávání, reforma ukončování středního vzdělání, to je státní část maturity, závěrečné zkoušky a potřebný rozvoj diverzifikovaných forem terciárního vzdělání a vzdělávání dospělých.

Vláda se také zavazuje, že výrazně rozšíří studijní příležitosti v oblasti terciárního vzdělávání. Za rozhodující považuje vláda zvýšení počtu studijních míst v bakalářských studijních programech, u nichž však vždy bude zaručena šance pokračovat ve studiu. Pluralita programů a forem poskytování terciárního vzdělávání nesmí ohrozit prostupnost a kompatibilitu celého systému ani určující pozici veřejných vysokých škol, zvláště univerzit.

Vláda se zavazuje k zachování principu bezplatného veřejného základního, středního i vysokého vzdělávání. Při konkrétním naplňování práva na vzdělání bude vláda zvláště:

- s ohledem na místní a finanční dostupnost výrazněji podporovat co nejširší účast dětí na předškolním vzdělávání, zejména v posledním ročníku mateřských škol;
- vytvářet optimální podmínky k začleňování zdravotně a sociálně znevýhodněných a postižených žáků do vzdělávacích programů základních a středních škol;
- rozšiřovat přístup k vyššímu vzdělání i pro děti z méně podnětného sociálního prostředí;
- vytvářet srovnatelné vzdělávací podmínky pro druhý stupeň základních škol a nižší ročníky víceletých gymnázií;
- zajišťovat rovné šance na vzdělání příslušníků jednotlivých etnických skupin;
- podporovat vzdělávání v uměleckých a jazykových školách jako nedílné a nepostradatelné součásti vzdělávacího systému.

Vláda se zavazuje zvýšit platy pedagogů na úroveň relativně srovnatelnou se zeměmi Evropské unie a zároveň vytvořit kariérní řád, který otevře systém kariérního růstu tak, aby nebyl závislý převážně na délce praxe, ale akcentoval i význam dalšího vzdělávání pedagogů. Vláda proto vytvoří nástroje, které zlepší pracovní podmínky pedagogů a ostatních pracovníků ve školství. Vláda nepřipustí snižování současných kvalifikačních předpokladů učitelů základních a středních škol.

Vláda ve své činnosti v oblasti školství vychází z principu sdílené odpovědnosti centra, krajů, obcí a jednotlivých škol, neboť přesunem kompetencí přijímá vláda odpovědnost v oblasti koncepční, kontrolní a metodické a zajišťuje integritu a kvalitu české vzdělávací soustavy.

Změny v pojetí vzdělávání a demografický vývoj vyžadují optimalizaci sítě škol. I když rozhodující role v této činnosti náleží územním samosprávám, vláda se hlásí k přijetí odpovědnosti za formulaci pravidel, podle kterých budou probíhat procesy optimalizace, způsob efektivního financování a zohlednění konkrétního veřejného zájmu. Zvláštní pozornost bude věnovat optimalizaci učňovského školství ve vztahu k vývoji trhu práce.

Vláda bude usilovat o navýšení podílu kapitoly školství na výdajích státního rozpočtu. K důležitým principům financování bude patřit zajištění inovačních a rozvojových programů.

Konkrétní zaměření těchto programů bude odrážet nejen potřeby a cíle centrálních a regionálních struktur, ale zejména samostatných vzdělávacích institucí, sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů. Vláda bude vytvářet podmínky, které zvýší šanci využívat při rozvoji vzdělávání fondů Evropské unie.

Vláda se zavazuje zachovat srovnatelné postavení škol všech zřizovatelů a posilovat formy vícezdrojového financování škol a školských zařízení.

Vláda dokončí projekt státní informační politiky ve vzdělávání.

6.4. Mládež a sport

Vláda bude prosazovat, aby se jednotlivé problémy týkající se dětí a mládeže řešily v prohlubující mezíresortní spolupráci. Z oblastí zvláště vyžadujících tuto spolupráci bude větší důraz klást na podporu všech forem náhradní péče o dítě, které mu umožní vyrůstat v prostředí co nejbližšímu prostředí rodinnému, a na prevenci sociopatologických jevů, zvláště drogových závislostí mladistvých.

V oblasti práce s dětmi a mládeží se vláda zaměří na zkvalitnění právního prostředí, zvláště na prosazování garanční a atestační funkce státu při práci s dětmi a mládeží a na podporu organizací realizujících zájmové aktivity ve volném čase dětí a mládeže.

Vláda bude podporovat rozvoj a sociální dostupnost širokého spektra forem sportovních činností. Nevzdává se odpovědnosti za podporu státní sportovní reprezentace a přípravu sportovních talentů.

6.5. Výzkum a vývoj

Vláda bude vytvářet podmínky pro rozvoj společnosti vědění, v níž budou mít výzkum a vývoj společně se vzděláváním jednoznačnou prioritu. Součástí tohoto úsilí bude jak vytváření prostoru pro růst investic do celého tohoto komplexu, tak i optimalizace jeho způsobu řízení vedoucí k funkční integraci jeho složek.

Vláda bude především posilovat rozvoj vědy a výzkumu na univerzitách a ostatních školách a podporovat sbližování neuniverzitních pracovišť zvláště základního výzkumu s vysokoškolským výzkumem a vývojem.

Podpoří základní a aplikovaný výzkum tak, aby se podíl veřejných prostředků vynakládaných na tuto podporu zvyšoval. Zároveň vytvoří motivující podmínky pro investice do výzkumu a vývoje z nestátních zdrojů a od zahraničních investorů.

Zvýší též efektivitu vynakládaných prostředků s důrazem na zvyšování podílu výdajů na pokročilé technologie. V této souvislosti bude stimulovat zrychlení přenosu výsledků základního a aplikovaného výzkumu do průmyslového výzkumu a vývoje. Součástí politiky vlády bude též důraz na pravidelné a objektivní hodnocení výsledků výzkumu a vývoje. Výše finanční podpory vlády bude vycházet z pravidelných a objektivních hodnocení těchto výsledků.

Vláda bude dále podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji především v rámci Evropské unie, usilovat o širší a aktivnější zapojení do rozvoje Evropského výzkumného prostoru.

Uvedené cíle a opatření pro jejich realizaci budou konkretizovány v nové Národní politice výzkumu a vývoje, kterou vláda připraví ve spolupráci s organizacemi a pracovníky výzkumu a vývoje, vysokých škol a se zástupci uživatelů výsledků výzkumu a vývoje.

6.6. Zdravotnictví

Vláda bude prosazovat moderní demokratickou zdravotní politiku. Zdravotní politika vlády bude vycházet z principů ekvity, technické a medicínské efektivity a dlouhodobé finanční stability, mezigenerační solidarity, solidarity zdravých s nemocnými a zdravotně postiženými, profesionality a kontroly veřejnosti.

Vláda vychází z pojetí ochrany a podpory veřejného zdraví jako souhrnu činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a k zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a následně i dozoru nad jejich zachováním. Zdůrazňuje prevenci jako základní aspekt péče o zdraví, jako nejméně nákladný způsob předcházení nemocem a poruchám zdraví.

Zdraví není kategorií výlučně medicínskou, ale široce humánní. Vláda si uvědomuje sociální, ekonomické a ekologické faktory, které ovlivňují zdraví a potřebu větší integrace základních požadavků ochrany veřejného zdraví do rozhodování ostatních sektorů, včetně rozhodování na komunitní úrovni. Vláda postupně implementuje program Zdraví 21 do praxe zejména v oblasti preventivních programů, včasné diagnostiky, rehabilitace a resocializace občanů.

Vláda předloží na základě široké diskuse návrhy změn právních předpisů, nutných pro plné uplatnění Úmluvy na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti, při aplikaci biologie a medicíny a jejich dodatkových protokolů. Vláda bude vytvářet podmínky pro důstojné zacházení s pacientem, jeho zvýšenou informovanost o způsobech kvalitní léčby a podporovat jeho svobodný výběr zdravotní péče. Účinný diagnosticko-léčebný proces bude dostupný všem pacientům podle zásad ekvity a potřebnosti. Současně budou dále propracovávány mechanismy optimalizace pohybu pacienta při vyhledávání zdravotní péče s důrazem na práva a odpovědnost pacienta i lékaře.

Zvláštní důraz na dostupnost a odpovídající zdravotní péči bude věnován občanům se zdravotním postižením. Vláda bude vytvářet podmínky nejen pro udržení jejich zdravotního stavu, ale i podmínky pro život v domácím prostředí. Společně s regiony vláda bude podporovat restrukturalizaci současných lůžkových kapacit pro potřeby stárnoucí populace. Posílí úroveň ošetrovatelské a dalších forem dlouhodobé péče, včetně rehabilitace a domácí péče, integrací zdravotních a sociálních služeb. Zdravotní hospitalizace budou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, přičemž nesmí být narušena rovná dostupnost indikované zdravotní péče.

Vláda připraví návrhy právních předpisů, ve kterých budou definovány podmínky činnosti zdravotnických zařízení a jejich veřejnoprávní funkce.

Vláda zajistí účelnou organizaci zdravotnických služeb s posílením úlohy krajů a obcí na základě subsidiarity. V investiční výstavbě vláda hodlá zdokonalit programové financování v oblasti sítě vysoce specializované péče, za niž i nadále ponese odpovědnost stát. Na základě širokého odborného konsensu budou navrženy standardizační procesy pro jednotlivé druhy a formy zdravotní péče, včetně úpravy úhrady ze zdravotního pojištění, v závislosti na rozvoji medicíny tak, aby nedošlo ke zúžení stávajícího věcného rozsahu zdravotní péče, hrazené z veřejného zdravotního pojištění. V oblasti léčiv a zdravotnických prostředků budou implementovány standardy jakosti harmonizované s Evropskou unií. Spolu s koordinací regulačních procesů, od cenotvorby až po regulaci spotřeby, se zajistí dostupnost kvalitních, bezpečných a účinných léčiv a zdravotnických prostředků všem, kteří je potřebují. Vláda bude usilovat o stabilizaci cen léčiv a o sjednocení výše úhrad tak, aby se měnily jedenkrát ročně.

Rovný přístup ke zvláště nákladné zdravotní péči bude zajištěn vytvořením samostatného fondu pro rozvoj moderní medicíny, jenž bude financován vícezdrojově.

Vláda bude nadále dbát o celkovou bilanční rovnováhu veřejného zdravotního pojištění s tím, že se nezvýší spoluúčast občanů na péči, hrazené z veřejného zdravotního pojištění, ani nepodpoří zvýšení procentní sazby povinného zdravotního pojištění placeného zaměstnanci a zaměstnavateli. Vláda podpoří opatření, zajišťující plné přerozdělení vybraného pojistného na zdravotní pojištění.

6.7. Kultura

Vláda bude nadále postupně realizovat cíle Kulturní politiky, přijaté v širokém konsensu zástupců občanských iniciativ, samosprávy a kulturních institucí. Proto hodlá každoročně vyčleňovat na podporu kultury – včetně národnostních menšin – prostředky ve výši obvyklé v zemích Evropské unie. Záměrem vlády je trvale udržitelné užívání neztenčovaného národního kulturního pokladu a jeho zachování pro budoucnost. Vláda tudíž hodlá i nadále zvyšovat péči státu o kulturní dědictví. Proto kromě zajištění finančních zdrojů bude prosazovat nový památkový zákon, který vymezí práva a povinnosti vlastníků kulturních památek a kompetence obcí, krajů a státu ve struktuře systému péče o památkový fond. Vláda také bude prosazovat opatření v oblasti prodeje, vývozu a dovozu starožitností s cílem omezit nekontrolovatelný výprodej kulturního bohatství do zahraničí.

Vláda připraví zákonnou úpravu podpory kultury, která založí vícezdrojové a víceleté financování kulturních projektů a vytvoří model veřejnoprávní instituce v kultuře. Vláda připraví právní úpravu, podporující českou kinematografii, vycházející z analogických úprav členských států Evropské unie. Cílem vlády je nezávislost médií na politických stranách a orgánech státu. Současně však vláda požaduje všestrannost šířených informací a odpovědnost za ně, což považuje za důležitou záruku pro jejich objektivitu. Proto zhodnotí dosavadní působení elektronických sdělovacích prostředků, včetně jejich rad, s důrazem na požadavek neustrannosti, všestrannosti a vyváženosti vysílání. Na základě toho přijme opatření nezbytná i k úspěšné integraci České republiky do Evropské unie, včetně návrhu změny zákonů o veřejnoprávních sdělovacích prostředcích. Stejný postup vláda uplatní i pro Radu pro rozhlasové a televizní vysílání. Na veřejnoprávním charakteru Českého rozhlasu, obou programů České televize a České tiskové kanceláře nehodlá vláda nic měnit. Vláda bude prosazovat naplnění všech zákonných ustanovení směřujících k vymahatelnosti rozhlasového a televizního poplatku a zváží způsob jeho indexace.

Vláda považuje církve a náboženské společnosti za důležitou součást občanské společnosti. Je proto odhodlána pokračovat v dosavadních bezplatných převodech státního majetku, který sloužil a dosud může sloužit kultovním, sociálním nebo jiným podobným aktivitám církví a náboženských společností. Vláda vyřeší uspořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a financování jejich duchovní činnosti z jiných zdrojů, než je státní rozpočet. Podpora sociálních, zdravotních, vzdělávacích a dalších veřejně prospěšných aktivit církví a náboženských společností státem bude zachována.

7. Obrana a vnitřní bezpečnost

7.1. Obrana

Vláda bude upevňovat bezpečnost a obranu České republiky jako systém vzájemně se doplňujících a provázaných opatření, vedoucích k zajištění životních a strategických zájmů České republiky, zejména pak bezpečnosti všech jejích obyvatel proti spektru potenciálních hrozeb vojenského i nevojenského charakteru. Vláda bude zajišťovat bezpečnost a obranu České republiky a rozvíjet její obranné schopnosti v reakci na nové bezpečnostní výzvy.

Vláda využije v souladu s prioritami zahraniční a bezpečnostní politiky členství České republiky v mezinárodních organizacích, zejména v NATO, Organizaci spojených národů, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, a úsilí o vstup do Evropské unie k tomu, aby minimalizovala rizika ohrožení území České republiky. Vláda dokončí proces vojenské integrace do NATO a vytvoří podmínky pro začlenění do bezpečnostních a obranných struktur Evropské unie.

Vláda bude podporovat procesy, vedoucí k posílení systému kolektivní obrany a bezpečnosti v podmínkách 21. století. Konání summitu NATO v Praze považuje vláda v tomto kontextu za historickou a neopakovatelnou příležitost.

Přednosti systému kolektivní obrany v rámci funkční a efektivní Aliance umožní vládě budovat obranu tak, aby Česká republika byla aktivním přispěvatelem systému a zároveň pokračovala v rozvoji svých individuálních národních schopností na základě principu rozumné dostatečnosti. Proto bude vláda i nadále podporovat a vytvářet podmínky pro aktivní zapojení ozbrojených sil České republiky do protiteroristických operací, operací na podporu míru a humanitárních akcí. Zároveň bude rozvíjet ozbrojené síly jako systém vnitřně vyvažující na jedné straně zdroje, které je Česká republika schopna pro potřeby obrany vyčleňovat, se schopnostmi ozbrojených sil na straně druhé.

Vláda považuje zásadní reformu a profesionalizaci ozbrojených sil za základní systémový krok, vedoucí k postupnému vybudování efektivního systému obrany a bezpečnosti státu. Reformované ozbrojené síly České republiky budou menší, modernější a výkonnější než současné ozbrojené síly. Díky své mobilitě, interoperabilitě, rozmístitelnosti a systému zabezpečení budou použitelné na území České republiky i mimo něj. Myšlením i jednáním to budou ozbrojené síly mladé, které budou schopny nejen reagovat, ale i svojí případnou účastí v mnohonárodnostních silách pozitivně ovlivňovat vývoj bezpečnostního prostředí.

Vláda vytvoří podmínky, aby Armáda České republiky dosáhla do konce roku 2006 počátečních operačních schopností, které jí umožní splnit úkoly, vycházející z politicko-vojenských ambicí České republiky. Ke stejné době zruší vojenskou základní službu. Plně profesionální armáda bude mít 34 až 36 tisíc profesionálních vojáků a do 10 tisíc občanských

zaměstnanců. Vláda sníží množství posádek na celkový počet kolem padesáti. Plných operačních schopností dosáhne Armáda České republiky v závislosti na dostupnosti přidělovaných prostředků v horizontu roku 2010.

Vláda považuje za naprosto nezbytné, aby reformované ozbrojené síly České republiky byly vždy vnitřně vyvážené, aby je tvořily jednotky pozemních i vzdušných sil, které budou mít kvalitní podporu a zabezpečení, a jednotky zajišťující pomoc v regionálním měřítku při zvládnání eventuálních krizových situací. Vláda dokončí proces pořízení víceúčelových nadzvukových letadel tak, aby bylo zabezpečeno nepřetržité střežení vzdušného prostoru České republiky těmito národními prostředky a aby byla zároveň zajištěna reakce na vojenská ohrožení s využitím možností, které poskytuje České republice systém kolektivní obrany.

Při rozvoji ozbrojených sil bude vláda podporovat spolupráci s obranným i ostatním průmyslem České republiky. Zároveň bude usilovat o specializaci ozbrojených sil v rámci Aliance v oblastech, v nichž má Česká republika tradici a potřebný lidský, vědecko-výzkumný a ekonomický potenciál. Jde zejména o schopnosti v oblastech ochrany proti chemickým, biologickým a radiologickým zbraním a pasivních sledovacích systémů.

Hlavní prioritou bude vždy člověk a jeho komplexní zabezpečení, ať již se jedná o vojáka z povolání, občanského zaměstnance, stejně jako veterána nebo důchodce po skončení aktivní vojenské služby. Profesionální ozbrojené síly bude vláda vytvářet jako integrální součást společnosti. Vláda bude spolupracovat s regiony při zmírňování možných dopadů redukce nadbytečných struktur armády a vytvářet podmínky pro vzájemně prospěšné vztahy mezi ozbrojenými silami a místním obyvatelstvem. Vláda bude v maximální možné míře využívat všech možností pro tvorbu sociálních programů. Bude otevřeně a s dostatečným předstihem informovat veřejnost o chystaných změnách a aktivně spolupracovat se sociálními partnery.

Prioritou vlády bude prohloubení a kvalifikované uplatňování civilního řízení a kontroly armády při provádění reformy ozbrojených sil. Pro vládu to představuje také vyjádření odpovědnosti za poskytnutí potřebných zdrojů a vytvoření nezbytných, zejména legislativních podmínek pro reformu a profesionalizaci ozbrojených sil.

7.2. Vnitřní bezpečnost

Vláda považuje za svou prioritu zajištění bezpečnosti občanů a ochranu jejich práv, životů, zdraví a majetku, stejně jako ochranu celospolečenských zájmů.

Vláda preferuje organizaci policie jako jednotného bezpečnostního sboru v čele s policejním prezidentem, s jednoznačnou územní odpovědností příslušných policejních funkcionářů, doplněnou o nezbytnou existenci celorepublikových specializovaných útvarů.

Vláda se zasadí o to, aby policie splňovala nároky kladené na moderní evropský bezpečnostní sbor a aby se ve svých řadách dokázala účinně vypořádávat s jakýmkoliv projevy korupce, xenofobie a neprofesionality. Bude nadále akcentována role policie jako orgánu veřejné služby. Pro posílení personální stabilizace policie se vláda zasadí o přijetí zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Vláda bude podporovat intenzivní komunikaci mezi bezpečnostními složkami a veřejností.

Vláda bude podporovat prohlubování mezinárodní policejní spolupráce a zapojování Policie České republiky do mnohostranných mezinárodních policejních aktivit.

Pozornost vlády bude upřena na boj proti závažné hospodářské kriminalitě a korupci. Budou vytvořeny legislativní předpoklady pro předcházení korupce ve státní správě, přičemž hlavní důraz bude kladen na maximální odolnost vůči korupci v orgánech činných v trestním řízení a v kontrolních složkách státní správy. Posilování samočisticích mechanismů v rámci bezpečnostních sborů musí podpořit nová úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů zakotvující pro ně zřetelné pozitivní materiální stimuly.

Předmětem úsilí vlády v oblasti boje s organizovaným zločinem bude aktivní reakce na rychle se rozvíjející kriminalitu v oblasti informačních technologií a na kriminalitu páchanou na životním prostředí. Na zřeteli samozřejmě zůstanou i „tradiční formy“ organizovaného zločinu, například finanční kriminalita, organizovaná prostituce a obchod se ženami, převaděčství, obchod se zbraněmi.

Vláda pokládá za potřebné sáhnout v rámci boje proti nejzávažnějším formám organizované kriminality také k některým novým, ve světě již vyzkoušeným institutům, které jsou způsobilé přispět k potírání této kriminality, například k takovým, které budou motivovat členy organizovaných zločineckých skupin k jejich vystoupení z kriminálního prostředí a aktivní spolupráci se státními orgány při odhalování trestné činnosti, tzv. institut korunního svědka.

S ohledem na aktuálnost problematiky mezinárodního terorismu se vláda v rámci komplexu protiteroristických opatření zasadí o modifikaci systému potírání praní špinavých peněz tak, aby účinně bránil také financování terorismu z aktivit dotýkajících se území České republiky.

Příslušné státní orgány budou pokračovat v nekompromisním postupu proti všem formám extremismu. K tomu vláda vytvoří systém koordinované spolupráce mezi policií, státními kontrolními institucemi a obcemi.

V protidrogové politice bude vláda usilovat jak o snižování nabídky drog zejména postihem a potíráním organizovaného zločinu a pouliční kriminality, která s užíváním drog souvisí, tak o snižování poptávky po drogách preventivními aktivitami v oblasti užívání drog zejména dětmi a mladými lidmi.

Vláda přijme zásady migrační politiky státu, vycházející z kvalifikovaného odhadu vývoje migrační situace v dlouhodobém horizontu. Vláda dokončí harmonizaci migrační a azylové politiky se standardy Evropské unie, bude pokračovat v naplňování Schengenského akčního plánu. Vláda se bude intenzivně zabývat problematikou nelegální migrace, nelegálního zaměstnávání cizinců a všech souvisejících jevů. V souladu s mezinárodními závazky České republiky bude vláda usilovat o spravedlivé a efektivní azylové řízení a zároveň bude přijímat opatření k omezení zneužívání azylového systému. Vláda vytvoří podmínky pro další rozvoj koncepce integrace cizinců na území České republiky, včetně dopadů na trh práce.

Vláda se bude důsledně zabývat některými znepokojujícími projevy obecné kriminality, jako jsou např. ozbrojené loupeže, krádeže aut a věcí z nich a vloupání do bytů a rekreačních objektů. Důležitým prvkem bude podpora dalšího rozvoje situační a sociální prevence kriminality, včetně podpory preventivních programů na místní úrovni. Trvalá pozornost bude věnována systémovému přístupu k práci s delikventní mládeží.

Postavení obětí kriminality vláda nepokládá za uspokojující a bude hledat další možnosti jejich účinnější podpory.

Vláda pokládá za svůj úkol také zdokonalování existujícího systému koordinace zpravodajských služeb, a to zpřesněním tohoto systému a vytvořením organizačních a technických podmínek pro jejich bezproblémovou komunikaci. Součástí těchto opatření bude také vytvoření předpokladů pro zintenzivnění spolupráce policie a zpravodajských služeb.

Vláda si uvědomuje, že v oblasti zajišťování bezpečnosti a pořádku plní určitou roli soukromé subjekty, proto hodlá průběžně analyzovat právní podmínky jejich působení a v případě potřeby navrhnout potřebné změny.

7.3. Integrovaný záchranný systém a krizové řízení

Snahou vlády v následujícím období bude zajistit trvalou materiální a organizační připravenost a akceschopnost Hasičského záchranného sboru a ostatních složek Integrovaného záchranného systému k likvidaci následků přírodních katastrof a jiných mimořádných událostí s důrazem na zintenzivnění všech forem ochrany obyvatelstva a majetku při krizových událostech. Vláda bude podporovat pokračující budování informačního a komunikačního systému Integrovaného záchranného systému.

V oblasti krizového řízení se vláda zasadí o sjednocení postupu subjektů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob při zpracování krizových plánů a při přípravě na krizové stavy. Vláda se zaměří na prohloubení veřejné informovanosti, modernizaci jednotného systému varování a vyrozumění.

Vláda posoudí možnost co nejefektivnějšího financování složek Integrovaného záchranného systému, včetně možnosti zavedení vícesložkového financování.

8. Zahraniční politika

Jako základní úkol české zahraniční politiky vláda chápe prosazování a obhajování národních zájmů, k nimž v širším kontextu patří i mírová, sjednocující a prosperující Evropa a celé mezinárodní společenství. Vláda uskutečňuje svoji zahraniční politiku v kontextu pevného euroatlantického spojení.

Cílem vlády je přispívat prostřednictvím zahraniční politiky k posilování prosperity, stability a bezpečnosti České republiky. Jejimi prioritami proto zůstává začlenění do Evropské unie, rozvíjení dobrých vztahů se všemi sousedními zeměmi a prohlubování spolupráce se spojenci v NATO. Vláda bude věnovat pozornost také rozvíjení vztahů s dalšími zeměmi a mezinárodními organizacemi na dvoustranném i mnohostranném základě se zvláštním zaměřením na ekonomickou dimenzi zahraniční politiky.

Vláda bude i nadále sledovat aktivní a vyváženou zahraniční politiku, přičemž bude usilovat o co nejširší konsensus domácích politických sil v hlavních otázkách. Vláda zaktualizuje koncepci zahraniční politiky z roku 1999 s přihlédnutím k vývoji situace ve světě a postavení České republiky. Přistoupí k dalšímu zefektivňování české zahraniční služby aplikací služebního zákona způsobem přiměřeným podmínkám v této oblasti.

Závazky vlády ve vztahu ke vstupu České republiky do Evropské unie jsou uvedeny v deváté kapitole tohoto prohlášení. Proto je možno na tomto místě se omezit na konstatování, že základní prioritou zahraniční politiky vlády je nadále členství České republiky v Evropské unii jako nejvyspělejšího integračního uskupení. K dosažení členství jsou vytvořeny vhodné

podmínky; vláda stojí před úkolem dokončit domácí přípravu na vstup a přístupová jednání a zabezpečit účinné působení České republiky v Evropské unii.

Prioritou vlády bude též další rozvoj členství České republiky v NATO a dokončení její komplexní integrace do této Aliance, v jejímž rámci je spolehlivě zajištěna bezpečnost státu. Vláda bude podporovat posilování transatlantické vazby jako páteře evropského bezpečnostního systému. Jako plnohodnotný člen NATO bude vláda usilovat o přijímání takových rozhodnutí, která potvrdí význam této organizace pro zajištění bezpečnosti a obrany jejích členů, a bude se aktivně podílet na jejich realizaci. Podpoří takové transformační kroky, které povedou k adaptaci NATO na nové bezpečnostní hrozby, včetně obrany proti mezinárodnímu terorismu. Vláda podporuje podstatné rozšíření Aliance o země, které budou na členství řádně připraveny. Vláda má zájem na rozvoji co nejužších vztahů mezi NATO a Evropskou unií při zvládání krizí.

Pražský summit bude mezníkem v dalším vývoji NATO, významným pro modernizaci a další rozšiřování Aliance a pro posilování evropské a euroatlantické spolupráce v jejím rámci. Úspěšné konání tohoto summitu považuje vláda za svůj důležitý úkol.

Vláda pokládá za největší bezpečnostní riziko mezinárodní terorismus, především ve spojení se šířením zbraní hromadného ničení. Proto se aktivně zapojí do úsilí NATO i širšího mezinárodního společenství, směřujícího k minimalizaci tohoto nebezpečí, včetně účasti v protiteroristických operacích, operacích na podporu míru a humanitárních misích. Zvláštní význam bude v této souvislosti přisuzovat alianční spolupráci při ochraně před zbraněmi hromadného ničení.

V návaznosti na nové momenty ve vývoji mezinárodní situace se bude vláda zabývat aktualizací Bezpečnostní strategie České republiky.

Mezi základní úkoly české zahraniční politiky patří rozvíjení dobrých dvoustranných vztahů, založených na partnerství, rovnoprávnosti, demokracii, respektu a vzájemně výhodné spolupráci. Za mimořádně důležité vláda považuje dobré vztahy se sousedními státy.

Vláda bude i nadále udržovat nadstandardní vztahy se Slovenskou republikou a prohlubovat úspěšně se rozvíjející vztahy s Polskou republikou jako významným partnerem České republiky.

Velký význam vláda přikládá efektivně fungující visegrádské spolupráci.

Vláda klade velký důraz na přátelské vztahy se Spolkovou republikou Německo. Vláda hodlá všestranně rozvíjet mnohohrstevné vztahy na základě smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci z roku 1992 a společné česko-německé deklarace z roku 1997. Naše spojenectví se Spolkovou republikou Německo v NATO a příští partnerství v Evropské unii poskytuje širší prostor pro další rozvíjení těchto vztahů.

Vláda má zájem na dobrých sousedských vztazích s Rakouskou republikou a bude klást důraz na jejich další rozvoj, orientovaný na společnou budoucnost v Evropské unii. Vláda bude prosazovat důsledné plnění závěrů melkského procesu.

Vláda bude aktivně spolupracovat s Maďarskou republikou, a to i v rámci středoevropských regionálních aktivit.

Ve vztahu k otázkám souvisejícím s koncem a výsledky druhé světové války bude vláda vycházet z usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 2235 ze dne 24. dubna 2002.

Zvláštní pozornost bude vláda věnovat dalšímu rozvoji těsných přátelských a spojeneckých vztahů s USA.

Vláda bude nadále rozvíjet vzájemně výhodné vztahy s Ruskou federací a s Ukrajinou ve všech oblastech společného zájmu. Za významnou pokládá vláda další účast České republiky v procesu politické a hospodářské stabilizace a obnovy jihovýchodní Evropy.

V oblasti Blízkého a Středního východu bude vláda aktivně podporovat společné úsilí k vyváženému řešení vleklého palestinsko-izraelského konfliktu, ke snížení napětí a k zajištění bezpečnosti, stability a hospodářské prosperity v tomto regionu.

Vláda bude pokračovat v rozvíjení a prohlubování dvoustranných styků se zeměmi Latinské Ameriky, Asie, Afriky, Austrálie a Oceánie na principech rovnosti a vzájemné výhodnosti a s důrazem na ekonomické zájmy.

Důležitým prvkem zahraniční politiky České republiky bude i nadále rozvoj mnohostranných vztahů. Vláda bude podporovat kroky, směřující k posílení autority, efektivnosti a akceschopnosti Organizace spojených národů v oblasti prevence konfliktů, krizového řízení, humanitární pomoci, post-konfliktní obnovy a dlouhodobého rozvoje, podpory demokratizačních procesů a respektu k lidským právům ve smyslu Deklarace tisíciletí. V tomto směru bude působit i prostřednictvím českého předsednictví 57. valného shromáždění Organizace spojených národů. Vláda se bude nadále aktivně podílet na práci Rady Evropy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a dalších evropských regionálních seskupení.

Vláda je připravena podílet se na dalším rozvoji mezinárodního práva, a to zejména v oblasti všeobecného posilování mezinárodně právní ochrany lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. V tomto smyslu je vláda odhodlána zasazovat se o prohloubení účinnosti příslušných právních norem při potírání jednání, vedeného proti mezinárodnímu společenství jako celku, mimo jiné i podporou příslušných kompetentních a nestranných mezinárodních soudních institucí.

Vláda bude dále upevňovat postavení České republiky v mezinárodních ekonomických organizacích, aktivně se podílet na jejich činnosti a čerpat z nich podněty pro domácí hospodářskou a sociální politiku. Pozornost bude věnovat především dialogu s Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, spolupráci se Světovou bankou, Mezinárodním měnovým fondem a Světovou obchodní organizací.

Nedílnou součástí zahraniční politiky vlády České republiky bude i zahraniční rozvojová spolupráce, která je mj. jedním z nástrojů podpory demokratizačních procesů ve světě a kterou bude vláda uskutečňovat v souladu s principy uplatňovanými ve vyspělých zemích.

Vláda vytvoří podmínky pro posilování jednotné prezentace České republiky v zahraničí.

Vláda bude i nadále věnovat pozornost rozvoji vztahů s krajanskými komunitami v zahraničí.

9. Evropská unie

9.1. Vstup do Evropské unie

Základní prioritou vlády je vstup České republiky do Evropské unie. K dosažení členství jsou vytvořeny vhodné podmínky; vláda stojí před úkolem dokončit domácí přípravu na vstup a přístupová jednání a zabezpečit účinné působení České republiky v Unii.

V přístupových jednáních bude vláda usilovat, aby v dosud neuzavřených kapitolách budoucí přístupové smlouvy byly sjednány podmínky co nejvýhodnější pro Českou republiku. Vláda se bude zasazovat o schválení přístupové smlouvy tak, aby se Česká republika stala členským státem Evropské unie počátkem roku 2004.

Vláda bude iniciovat přijetí právní úpravy umožňující referendum o vstupu České republiky do Evropské unie. V období před tímto referendem vláda dále posílí své úsilí zaměřené k tomu, aby o Evropské unii a o významu a dopadech začlenění České republiky do tohoto integračního uskupení byla co nejlépe informována česká veřejnost. Získat občany České republiky pro co nejširší účast v referendu a pro vyjádření souhlasu se vstupem naší země do Evropské unie vláda chápe jako jeden ze svých stěžejních úkolů.

Vláda vytvoří podmínky pro přechod České republiky z pozice přidružené země do postavení rovnoprávné členské země Evropské unie tak, aby dnem vstupu v ní byla Česká republika schopna účinně jednat, obhajovat své zájmy a potřeby a být platným členem tohoto společenství. Vláda bude jednat tak, aby se Česká republika mohla z pozice členské země Evropské unie podílet na rozvoji hospodářského a sociálního modelu, který respektuje princip demokracie a lidských práv a důstojnost všech národů.

Vláda se aktivně zúčastní debaty o budoucnosti Evropské unie, a to jak v rámci Konventu, tak i na následující mezivládní konferenci, která rozhodne o podobě unie pro nadcházející období. V této debatě se bude zasazovat o další prohlubování a rozšiřování ekonomické a politické integrace Evropy, včetně její sociální dimenze, o posilování jejího demokratického charakteru a nadnárodních prvků v jejím vývoji, při respektování národní a kulturní svobody jednotlivých států a regionů na základě principu subsidiarity.

Vláda zajistí aktivní podíl České republiky na formulaci a naplňování společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie. Vláda bude podporovat co nejširší zapojení do procesu vytváření evropské bezpečnostní a obranné politiky jak v oblasti vojenské, tak i civilní.

Vláda se plně hlásí k cílům Evropské unie a bude usilovat o dosažení strategického cíle stanoveného Evropskou radou v Lisabonu v březnu 2000 učinit Evropskou unii nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomikou světa, založenou na znalostech, schopnou trvale udržitelného růstu, s více a lepšími pracovními místy a větší sociální soudržností. Pro dosažení tohoto cíle bude vláda sbližovat politiky v oblasti hospodářské, sociální, v oblasti zaměstnanosti a životního prostředí, s principy rozvíjenými v Evropské unii a zvláštní pozornost bude věnovat rozvoji lidského potenciálu a budování společnosti, založené na znalostech.

9.2. Zabezpečování slučitelnosti českého právního řádu s právem Evropských společenství

Harmonizace českého práva s právem Evropských společenství zůstává i nadále samozřejmou prioritou. Ve svém funkčním období se bude vláda na rozdíl od vlády předchozí nalézat ve dvou rozdílných etapách, a to v předvstupním období v postavení pouze přidruženého státu, a počínaje r. 2004 – jak předpokládá – v postavení členského státu. V obou z nich ponese odpovědnost za harmonizaci českých právních předpisů s komunitárním právem tak, aby Česká republika dostala svým závazkům vyplývajícím z přidružení provedeného Evropskou dohodou, ze závazků již přijatých v rámci jednání o přistoupení a z pozdějšího členství na základě smlouvy o přistoupení.

V první etapě proto naváže vláda na inventuru legislativních úkolů, které zbývají do předpokládaného vstupu České republiky do Evropské unie, kterou provedla ke konci svého funkčního období vláda předchozí. Třebaže lze výsledky z této mezibilance charakterizovat jako pozitivní, zbývá stále ještě nemálo norem, které bude třeba přijmout a zabezpečit jejich implementaci do okamžiku podpisu přístupové smlouvy, tedy ještě v tomto a v prvních měsících následujícího roku, a to jak zákonů, tak i podzákonných předpisů (nařízení vlády a prováděcích vyhlášek). K nim přistoupí ještě další úkoly, které vyplynou na základě oznámení Evropské komise o *acquis communautaire* na r. 2002. Celkový počet zákonů, případně novel stávajících zákonů, které mají nabýt účinnosti do vstupu České republiky do Evropské unie, činí dnes přibližně 50 zákonů.

Úsilí vlády v nejbližším období bude proto směřovat k tomu, aby dopracovala připravované, resp. vypracovala nové návrhy potřebných zákonů urychleně, v patřičné kvalitě a aby tak vytvořila předpoklady pro jejich včasné předložení a hladké projednání a přijetí v Parlamentu České republiky během podzimu 2002 a jara 2003, aby v tomto směru nic nebránilo uzavření přístupové smlouvy. Pokud jde o podzákonné normy, které mají být přijaty a nabýt účinnosti do vstupu České republiky do Evropské unie, přijímá vláda odpovědnost za jejich přípravu a včasné vydání.

V podmínkách členství je harmonizace národního práva s právem Evropských společenství kontinuální proces a členské státy nesou odpovědnost za její provádění. Proto vláda v návaznosti na dosavadní zkušenosti bude činit veškerá opatření, která jí přísluší v rámci legislativního procesu, aby již od samého počátku členství České republiky v Evropské unii bylo plně zabezpečeno plnění této povinnosti České republiky při transpozici směrnic do příslušných právních předpisů, včetně jejich notifikace Evropské komisi, a aby tak bylo odstraněno nebezpečí procesních, finančních a dalších důsledků, vyplývajících pro členský stát z nedostatečně provedené nebo chybějící transpozice. Totéž platí i o nařízeních jinak přímo platných, jestliže sama vyžadují pro svou implementaci legislativní opatření členského státu.

Nedílnou součástí povinností vlády je také zabezpečit od okamžiku vstupu informovanost všech orgánů, institucí, podnikatelské sféry a občanů o všech relevantních předpisech, vydaných v Evropské unii do konce r. 2003 a platných pro přistupující stát.

Na tomto poli naváže vláda na dosavadní spolupráci s Evropskou komisí při překladech těchto právních předpisů. Tyto překlady se v revidovaném znění stanou po publikaci ve zvláštním vydání Úředního věstníku Evropských společenství před vstupem České republiky do Evropské unie úředními zněními těchto předpisů. Poté, co se Česká republika stane členským státem, bude vydáván Úřední věstník Evropských společenství v češtině jakožto jednom z úředních jazyků Evropské unie. Vláda však bude až do vydání těchto Úředních věstníků Evropských společenství v češtině pokračovat v publikaci překladů relevantních právních

předpisů Evropských společenství na internetu, aby tak v předstihu zajistila potřebnou informovanost veřejnosti. Ve spolupráci s Evropskou komisí budou také do vstupu zajištěny a publikovány nejvýznamnější rozsudky Evropského soudního dvora a Soudu I. instance pro potřeby soudů a právnícké veřejnosti.

9.3. Příprava institucí na vstup do Evropské unie

Vláda bude usilovat o co nejširší spoluúčast všech občanů na rozvoji společnosti. Spoluúčast vyžaduje decentralizaci, uplatnění principu subsidiarity, obvyklého v Evropské unii, komunikaci mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Právě společnost spoluúčasti je plnohodnotnou občanskou společností.

Vláda v souladu s cíli Evropské unie zaměří své úsilí na snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a odstraňování dopadů strukturálních změn na jednotlivé oblasti. Cílem této politiky hospodářské a sociální soudržnosti je, aby regiony měly stejné možnosti a aby byl plnohodnotně využíván jejich demografický, hospodářský a přírodní potenciál.

Na politiku hospodářské a sociální soudržnosti bude moci Česká republika bezprostředně po vstupu využívat prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie. Aby tento významný přínos členství mohl být plně využit, vyvine vláda maximální úsilí o urychlení institucionální přípravy na příjem podpor ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vytvořením administrativních podmínek pro činnost řídicích a platebních orgánů.

10. Závěr

Vláda České republiky předpokládá, že o plnění tohoto programového prohlášení bude Poslaneckou sněmovnu každoročně informovat. Vláda je připravena k nejširší komunikaci s odbornými výbory Parlamentu České republiky i poslaneckými a senátorskými kluby při přípravě návrhů zákonů. Vláda věří, že po uplynutí jejího čtyřletého funkčního období bude moci konstatovat, že Česká republika se stala rovnoprávným a hodnotným členem Evropské unie, který představuje integrální součást sjednocené a moderní Evropy, společenství rozvoje, humanismu a plurality národních kultur. Věřící, že naplňování předloženého programového prohlášení se stane společným integrujícím prvkem všech, kdo věří v principy demokracie, právního státu, sociální solidarity a trvale udržitelného rozvoje při úctě k lidské osobnosti a jejím nezadatelným právům a svobodám.